

DRAUGAS

LITHUANIAN WORLD-WIDE NEWS

KETVIRTADIENIS – THURSDAY, GEGUŽĖS – MAY 12, 2016 • Vol. CVII Nr. 56 Kaina 1.50 dol.

PERIODICALS

NEWSPAPER - DO NOT DELAY - Date Mailed 05-11-16

Į Sutvirtinimo šventę iš Lietuvos atvyko vysk. E. Kleb. kun. J. Kelpšas ir vysk. E. Bartulis su Sutvirtinimo sakramentą priėmusiais jaunuoliais.

Joe Kulys nuotraukos

Sutvirtinimo sakramentas – vaikų ir tėvų šventė

Gegužės 1 dieną, šeštąjį Velykų sekmadienį, gražiai išpuošta Švč. Mergelės Marijos Gimimo bažnyčia Čikagoje laukė svečio iš Šiaulių vyskupijos, Jo Ekselencijos vyskupo Eugenijaus Bartulio, ir jaunimo, kuris tą

dien priėmė Sutvirtinimo sakramentą. Šv. Mišiose skambėjo vaikų pop choro „Svajonė“, vadovaujamo Alinos Šimkuvienės, atliekamos giesmės.

– 2 psl.

ŠIAME NUMERYJE:

Šeštokų pažintis su Čiurlionio kūryba – 8 psl.

Iševijos istorija – garso juostose – 15 psl.

Laikas, matuojamas meile

Dr. V. Kudirkos lit. mokyklos jaunių šokių grupė „Varpelis“ su šokių mokytojomis Lina Jokilaitytė-Giusti (k.) ir Zita Poderis (centre). Mokyklos archyvo nuotr.

Vitalija Dunčienė

Elizabeth, NJ, lenkų Šv. Adalberto parapijos namų rūsyje kiekvieną sekmadienį prakaituoja iš tolimiausių apylinkių susirinkęs būrelis jaunimo – ruošiasi pasirodyti šokių šventėje Baltimorėje. Šokių mokytoja Zita Poderis, kurios laikysena ir eiseną sufleruoja apie didelę šokėjos patirtį, su didžiausia kantrybe ir niekada nuovo nedingstančia šypsena aiškina tikrąsias lietuvių liaudies šokėjų paslaptis. Šokių mokytojos padėjėja Lina Jokilaitytė-Giusti nenuilstamai rūpinasi, kad visi šokėjai susirinktų, kad salės durys būtų atidarytos, kad muzika grotų, kad tautiniai rankšluosčiai ir lietuviškos skarutės stebuklingai atsirastų tada, kai jie reikalingi... Prityrusi šo-

kėja ir dviejų šokėjų mama Monika dažnai įsijungia į Dr. V. Kudirkos lituanistinės mokyklos jaunių grupės „Varpelis“ darbą kaip šokėja, jeigu trūksta tą dieną šokėjo arba, kaip šokių mokytoja, Zitai susižeidus koją. Tėveliai (daugiausiai mamos), atvežusios vaikus į šokių repeticijas, kantariai laukia jų pabaigos ir tyliai džiaugiasi, matydamos, kad tarp vaikų pamažu „tirpsta ledai“, ir jie tampa draugais.

Jeigu paklaustume šių žmonių, ko jiems labiausiai gyvenime trūksta, turbūt dauguma atsakytų – laiko. Gera suvokti, kad daugelio žmonių meilė lietuviškai kultūrai, šokiui, tradicijoms... nepaklūsta paprastiesiems kasdienybės laiko varžtams, bet ištrūksta iš jų – išsilaisvina ir žadina sielą niekada nepasiduoti.

– 4 psl.

DRAUGAS
Mano laikraštis
nuolatinis,
patikimas,
mus rišantis.

Ateitis prasideda dabar, ne rytoj – Jonas Paulius II

Rusijos žiniasklaida išplatino pranešimą, kad šių metų gegužės 4-ąją oficialios audiencijos metu Rusijos Dūmos deputatas komunistas Pavelas Dorohinas įteikė popiežiui Pranciškui „Georgijaus juostelę“, o popiežius Pranciškus šią neva brangią dovaną mielai priėmė.

Kiek tiesos rusiškoje propagandoje? Mes nežinome, ar „dovana“ tikrai buvo Popiežiui miela ir brangi. Žinome tik tiek, kad „dovana“ buvo priimta.

Ar tai galėjo ižeisti nuo Rusijos agresijos nukentėjusias ir iki šiol kenčiančias valstybes, tautas? Mano supratimu – galėjo.

Tiesa, Šventasis Sostas bandė teisintis, į pagalbą pasitelkęs „Vatikano radiją“. Ir vis dėlto ką primena Popiežiaus atstovų pasiteisinimai? Jie – banalūs, su akivaizdžiu demagogijos prieskoniu. Girdi, popiežius Pranciškus nežinojo, su kokiomis tragedijomis asocijuojasi toji juostelė, pavyzdžiui, Baltijos valstybėms.

Vatikano spaudo centro vadovas Federico Lombardi ragino neįžvelgti jokių paslėptų intrigu – Popiežius „tikrų tikriausiai nežinojo“. Jei būtų žinojęs, būtų kitaip pasielgęs. Bet juk nežinojimas, gerb. F. Lombardi, neatleidžia nuo atsakomybės. Ypač nuo moralinės atsakomybės. Sunku patikėti, kad visi Popiežiaus aplinkos žmonės nežinojo. Nemanau, kad jie tokie riboti. Tai gal „nežinojimu“ tik bandoma pridengti pataikavimą totalitariniam Vladimiro Putino režimui? Nereikia pamiršti, kur yra Vatikanas – Italijoje, siekiančioje panaikinti sankcijas Kremliaus režimui. Italijoje, kuri sovietmečiu buvo vos ne dar viena SSRS respublika.

Panašios pozicijos kaip F. Lombardi laikosi ir Romas Sadauskas-Kvietkevičius, tinklalapyje delfi.lt pareiškęs: „Todėl kaltinti, kad popiežius Pranciškus nenusilupo jam prisegto Rusijos teroristų Rytų Ukrainoje naudojamo simbolio, o paties Pavlo Dorohino neliepė šveicarų gvardiečiams užkapoti alebardomis, būtų tiesiog fariziejiska“.

Niekas neginčija: Popiežius neprivalo žinoti Lietuvos istorijos. Jam rūpi visas krikščioniškasis pasaulis, kuriame Lietuva, galima vien apgailestauti, – tik lašelis jūroje. Bet popiežiaus aplinka privalo

Vatikano klaida

GINTARAS VIŠOCKAS

žinoti, jog, priimant Rusijos Dūmos komunistų partijos deputatą, galimos provokacijos.

F. Lombardi teisinas, girdi, už buvusios Sovietų Sąjungos ribų niekas nežino, kad „Georgijaus juostelė“ kai kam Rytų Europoje asocijuojasi su krauju, nelaimėmis, prievarta. Sutinku, Vakarams žinoma ne visa Rytų Europos praeitis. O kas kaltas? Vakaru kaltės čia nėra? Domėkitės, studijuokite, pasakokite pasauliui per „Vatikano radiją“, kokia šlykšti buvo Sovietų Sąjunga, kokie baisūs komunistų nusikaltimai, kiek likimų sulaužė žiauri sovietinė diktatūra. Jei neaiškinate, nepasakojate, tai tada nepykite, kad mes, Rytų Europa, stebimės popiežišku naivumu. Jei Popiežiui būtų kyštelta Adolfo Hitlerio svastika, Šventasis Tėvas tikrai jos nepriimtų arba, perfrazuojant R. Sadausko-Kvietkevičiaus žodžius, tikrų tikriausiai nusiplėštų nuo atlapo. O štai „Georgijaus juostelės“ – nenusiplėšė.

F. Lombardi dar bandė teisintis, esą Popiežius turįs ypač daug susitikimų, jo darbotvarkė labai įtempta, todėl neįmanoma atspėti visų priimamų svečių elgesio. Bet visų svečių įtarti turint blogų kėslų ir nereikia. Dauguma Popiežiaus svečių – padorūs politikos, meno ir visuomenės veikėjai. Tačiau prarasti budrumą, priimant būtent oficialų V. Putino valdomos Rusijos atstovą, – argi tai nėra klaida?

Beje, antrindamas F. Lombardi apžvalgininkas, žurnalistas R. Sadauskas-Kvietkevičius brūkstelėjo dar ir tokią frazę: „Naivu būtų tikėtis, kad iš Lotynų Amerikos kilęs dvasininkas žinotų visas kruvinos Rytų Europos istorijos simbolių reikšmes ir perprastų komunisto kėslus panaudoti jo spontanišką atvirumą savo propagandai“. Šiuose delfi.lt komentatoriaus žodžiuose išvelgiu kapituliantišku gaideliu. Vėl į paviršių iškyla lietuviškas nepilnavertiš-

kumo kompleksas. Kodėl mes nė nebando reikalauti, kad ir kiti bent mažumėle taikytųsi prie mūsų norų, prašymų, supratimo? Kodėl tik mes privalome kitus suprasti?

Beje, nieko baisaus dėl „rusiškos dovanėlės“ nenutiko. Tegul oficialusis Vatikanas krikščioniškai atsiprašo mūsų, ir mes, Lietuvos krikščionys, krikščioniškai pamiršime, kad Rusijos agresijos, melo ir klastos simbolis buvo trumpam atsidūręs Šventojo tėvo rankose.

Manote, per daug išūlu reikalauti atsiprašymo? Manote, nežinau, jog Lietuvos Respublikos prezidentė Dalia Grybauskaitė dalyvavo iškilmingoje Tarptautinio Karolio Didžiojo apdovanojimo įteikimo Popiežiui Pranciškui iškilnėse? Manote, kad nesuprantu, jog apdovanojimas Popiežiui įteiktas už vilties ir padrąsinimo žinią Europai, už indėlių siekiant globalios taikos, už skleidžiamas gailingumą, tolerancijos ir solidarumo vertybes?

O gal jums atrodo, kad nepritariu Lietuvos Prezidentei, tvirtinančiai, kad „popiežius Pranciškus daugeliui europiečių yra moralinis autoritetas ir sąžinės balsas, kad Europai susiduriant su sudėtingais iššūkiais ir išgyvenant pasitikėjimo krizę, Šventojo Tėvo kvietimas saugoti vienybę, jo asmeninė lyderystė, meilė ir pagarba žmogui, gailingumas ir atjauta yra pavyzdys ir įkvėpimas milijonams žmonių“?

Taip, popiežius Pranciškus – tvirtas Europos vienybės rėmėjas. Taip, daugeliui europiečių jis – moralinis autoritetas ir sąžinės balsas. Taip, Vatikanas niekad nepripažino Baltijos valstybių okupacijos (sovietinės okupacijos metais prie Šventojo Sosto nuolat veikė Lietuvos diplomatinė atstovybė). Taip, Šventasis Sostas visuomet smerkė totalitarinius režimus.

Taigi būtent dėl šių aplinkybių ir klausiu, kodėl Vatikanas negalėtų viešai atsiprašyti padaręs klaidą, priimdamas kruvinąją „Georgijaus juostelę“? Galėtų net paaiškinti, kodėl teikėsi priimti... kažkokį komunistuojantį niekam nežinomą Rusijos Dūmos deputatą. Deja, kol kas girdžiu vien mėginimus teisinti bei teisintis. Nors bandymas teisintis nėra atsiprašymas.

Maironio mokykloje – pavasario šventė

RASA SAVIČIŪTĖ-SPRINDYS

Sekmadienį, gegužės 1 dieną, New Yorke buvo šauniai paminėta Motinos diena. Į renginį susirinko pilna salė svečių – Maironio lituanistinės mokyklos vaikai, tėveliai, mokytojos, New Yorko miesto ir jo apylinkių lietuviai bei jų draugai.

Visi kartu pasidžiaugė Maironio mokyklos moksleivių gražiais sveikinimais mamytėms ir puikia šventine programa. New Yorko lietuvių suaugusiųjų šokių grupės pateikė malonią staigmeną – pirmą kartą pasirodė su Baltimorės šokių šventės programa, prieš dalyvaujant šventėje liepos mėnesį.

Šventėje turėjome ypatingą svečią – žymų bėgiką iš Lietuvos Aidą Ardzijauską, kuris prieš Motinos dieną dalyvavo New Yorke „Flushing Meadows – Corona Park“ vykusiose 6 parų bėgimo varžybose ir pasiekė puikią pergalę. Per 6 paras nubėgta 517 mylių (832 km.). Pernai laimėtas 10 parų bėgimas!

Džiaugiamės, kad taip gausiai visi susirinko kartu atšvęsti šią puikią pavasario šventę!

Rasa Savičiūtė-Sprindys – New Yorko lituanistinės Maironio mokyklos direktorė

New Yorko Maironio mokyklos mokytojai, mokiniai; fleita groja dešimtokas Loris Jautakas; vedantieji: direktorė Rasa Savičiūtė-Sprindys, mokytojas Simas Palubinskas, devintokas Rimas Palubinskas.

Nuotraukos Neringos Lauciskis, koliažas Lauros Vidžiūnaitės

RYTYS

Rytys – rytinis, iš rytų pučiantis vėjas. Puslapis „Rytys“ pristato JAV lietuvių naujienas iš rytų pakrantės valstijų.

Redaktorė Vaida Lowell • El. paštas: draugas.east.coast@gmail.com

Visos ruošiamės, puošiamės koncertui.

V. Dunčienės nuotr. Kartais įvyksta susidūrimų.

J. Dunčios nuotr.

Laikas, matuojamas meile

Atkelta iš 1 psl.

Keli Dr. V. Kudirkos mokyklos jaunių grupės „Varpelis“ šokėjai sutiko atsakyti į keletą klausimų:

1. Žinome, kad mokiniai gimnazijoje labai užsiėmę: pamokų ruošimas, klubai, sporto varžybos, muzika... Kodėl jūs nusprendėte lankyti šokių repeticijas? Kaip jūs surandate laiko lietuviškam šokiui?

Greta G.: Nors aš esu užsiėmusi, man patinka lankyti šokių repeticijas, – atrodo, kad visiems patinka šokti. Kai visi aplinkui tave yra geros nuotaikos, užsimiršti, kad tavęs laukia daug darbo ir galima pasidžiaugti linksmomis valandėlėmis.

Bernardas K.: Aš nutariau lankyti šokių pamokas, nes man patinka šokti. Man laiko surasti nesunku, nes aš dar tebesimokau vidurinėje (middle) mokykloje.

Justina B.: Nors gimnazijoje krūvis gali būti didelis, aš nusprendžiau prisijungti prie lietuviškų liaudies šokių grupės, kad galėčiau susiliesti su savo protėvių kultūra, susitikti tautiečių ir linksmiai praleisti laiką. Laiko surast nėra sunku, kai teisingai pasirenki prioritetus. Pirmiausia atlieku mokyklinės užduotis, o likusį laiką skiriu užklasinėi veiklai, taip pat ir lietuviškiems šokiams. Šokių repeticijos vyksta sekmadieniais, todėl aš mokyklinės užduotis stengiuosi atlikti anksčiau.

Neringa L.: Nusprendžiau lankyti šokius pakalbinti mamos (manęs nereikėjo daug kalbinti), man svarbu išlaikyti lietuvišką kultūrą bei papročius, o šokis yra labai svarbi kultūros dalis. Be to, tautiniai šokiai labai smagūs, ir smagiausia visada tiems, kurie dalyvauja. Man visai nesunku rasti laiko šokiams.

Veronika M.: Aš nusprendžiau dalyvauti šokių repeticijose, nes dalyvaudama ankstesnėje šventėje patyriau daug džiaugsmo su senais ir naujais draugais. Visi mano sekmadieniai yra skirti lietuvybei.

Lukas M.: Aš nutariau šokti lietuvių liaudies šokius, nes žinojau, kad tai bus man nuostabi patirtis. Aš esu lietuvis, taigi turiu stengtis neatitrūkti nuo lietuviškos kultūros šaknų.

Andrius D.: Kaip čia pasakius? Žiauriai mėgstu šokti. Prieš keletą metų lietuviškoje stovykloje, Neringoje, išmokau šokti tautiškus šokius. Šokimas yra daug įdomesnis užsiėmimas už klubus mokykloje. Šokdamas galiu atsipalaiduoti ir daryti kažką, kas man patinka. Į repeticiją dažniausiai vežuosi ir namų darbų, kad galėčiau kelionėje ir pertraukėlių metu pasimokyti. Ir viskas kuo puikiau sprendžiasi: „Boogie, boogie y’all”.

Vytis D.: Gimnazijoje sunku rasti laiko smagiems

užsiėmimams. Aš skiriu laiko lietuvių liaudies šokiams, nors man yra sunku, bet labai svarbu išlaikyti lietuvių amerikiečių mokykloje. Ir kai gimnazijoje turiu sunkią savaitę, tai mintys apie ateinančio sekmadienio šokių repeticiją pakelia ūpą.

2. Kodėl jums patinka šokti lietuvių liaudies šokius?

Greta D.: Man patinka šokti lietuvių liaudies šokius, nes kiekvienas šokis yra kitoks, unikalus. Mokydamiesi šokį mes praleidžiame daug laiko, bet kai jį jau išmokstame, salė prisipildo nuostabios energijos. Mes, visi šokėjai, tapome viena didelė, laiminga šeima, kurią vienija meilė šokiui.

Bernardas K.: Man patinka šokti lietuvių liaudies šokius dėl lietuviškos muzikos ir šokio judesių.

Emilija G.: Lietuviškų liaudies šokių pamokos suteikė man galimybę prisiliesti prie savo kultūros šaknų ir išgyventi tą vertingą patirtį. Išgyvenome sunkių ir pergalingų akimirų, kurias aš visas branginu. Žinau, kad dalyvavimas bet kokiame lietuviškame festivalyje yra džiaugsmingas.

Justina B.: Man labai patinka šokti lietuvių liaudies šokius, nes tai yra galimybė patirti ir labiau suprasti savo kultūrą, susitikti naujų žmonių. Apsirengusi tautiniais drabužiais pajunti, kokį seniau žmonės gyvenimą gyveno. Apskritai, šokti lietuvių liaudies šokius yra smagu.

Neringa L.: Šokiai – sportas, o sportas – ir smagu, ir sveika! Man patinka liaudies šokiai, nes judant aš sportuoju, man smagu, ir dar prisidedu prie lietuviybės, ir labai šaunu komandoje siekti bendro tikslo – nuostabaus pasirodymo. O man ir šiaip patinka šokti.

Veronika M.: Man patinka lietuvių liaudies šokiai, nes jie skiriasi nuo visų kitų šokių.

Andrius D.: Man patinka šokti greičiausiai todėl, kad nesunku įsiminti žingsnius ar derinius. Šokti – tai tas pats, kas žaisti komandiniame sporte, tik – su muzika. Mes turime viską atlikti taip, kad būtų smagu ne tik mums, bet malonu žiūrėti ir žiūrovams.

3. Ar šokių grupėje susiradote naujų draugų?

Greta D.: Aš šokdama susiradau daugybę draugų. Dirbant kartu atsiranda galimybė geriau pažinti vieniems kitus ir susidraugauti.

Bernardas K.: Taip, aš susiradau naujų draugų.

Emilija G.: Vienas iš geriausių dalykų, kas atsitiko lankant šokių repeticijas, tai galimybė bendrauti su kitais jaunais žmonėmis. Nors mes pradžioje buvome nepažįstami, bet, kiekvieną savaitę susitikdami, susidraugavome. Juokaudami ir juokdamiesi kuriame nepakartojamus prisiminimus, kuriuos nešiosime savo širdyse visą likusį gyvenimą.

Nojus L.: Taip, susiradau naujų draugų.

Veronika M.: Taip, aš sutikau naujų draugų. Anksčiau aš nepažinojau Rachel.

Andrius D.: Šokis – kaip dangus su aitvarais... Šoksim su gerais naujais draugais...

Bet jeigu rimtai, tai prieš pradėdamas šokti nepažinojau beveik nė vieno šokėjo. O dabar esu draugas su visais šokėjais per „Facebook”... Man patinka turėti daug draugų.

4. Ar laukiate šokių šventės? Ko tikėtės iš šios šventės?

Bernardas K.: Taip, aš laikiu šokių šventės. Tikiuosi sutikti daug žmonių ir patirti daug džiaugsmo.

Justina B.: Aš nekantriai laikiu lietuvių liaudies šokių šventės Baltimorėje. Kadangi dalyvavau ankstesnėje šokių šventėje, tai įsivaizduoju, kaip viskas vyksta. Šventėje galima ne tik sutikti draugų iš vasaros stovyklų (Neringos stovyklos), bet ir susipažinti su kitais tautiečiais iš visų JAV. Ilgų repeticijų metu mes svajojame apie būsimus vasaros išpūdžius, kada galėsime aplankyti Baltimorės miestą ir kartu su lietuvišiais draugais sukaupti gražių prisiminimų. Tikiuosi daug gražių akimirų šių metų šokių šventėje.

Nojus L.: Manau, kad bus smagu nuvažiuoti į Baltimorę.

Veronika M.: Taip, aš labai nekantrauju laukdama kelionės į Baltimorę. Tikiuosi susipažinti ir susidraugauti su daugeliu naujų bendraamžių.

Lukas M.: Man patiko dalyvauti dainų šventėje Čikagoje, todėl aš dabar laikiu šventės Baltimorėje. Visada gera susitikti su kitais lietuvišiais.

Andrius D.: Šventės laikiu, laikiu – nesulaukiu... Kartais net pašvilpiu, kad tik greičiau ateitų. Bet jeigu rimtai, tai aš noriu, kad mūsų grupė gerai pasirodytų Amerikos lietuvių bendruomenei.

Pakalbinau „Varpelio” šokėjų mamas ir tėčius:

1. Ką jums reiškia lietuviybė, lietuviškas liaudies šokis, lietuviška daina?

Ramunė D.: Kadangi esu vienintelė išeivė iš artimųjų rato, lietuviybė man yra labai svarbi. Auginu tris vaikus mišrioje šeimoje, ir nuo pat mažų dienų stengiuosi jiems įdiegti lietuviybę. Pastebėjau, kad vaikai mieliau įsimena ir pasisavina kalbą ir istoriją per dainas ir šokius. Esame pabuvoję Toronto ir Čikagos dainų šventėse, Bostono šokių šventėje ir, žinoma, nepraleisime Baltimorės. Vaikai iki šios dienos prisimena dainų šventės dainas, kurios yra dalis istorijos šaltinio.

Laima L.: Lietuviybė mūsų namuose yra labai

Ar Kalėdų senelis duos „Varpelio“ šokėjams dovanų?

Linos Giusti nuotr.

svarbi. Neįsivaizduoju, kad galėtume kitaip, be lietuviškos dainos ir šokio, be papročių, be kalbos. Tai – kiekvieno iš mūsų asmenybės dalis.

Aušra K.: Lietuviškas šokis, lietuviybė, lietuviška daina yra labai svarbūs mano gyvenime. Tai dalis mano kultūros, tradicijų, visa tai noriu perduoti savo vaikams.

Lina B.: Lietuviybė mūsų šeimai reiškia labai daug. Mano senelis – mamos tėtis žuvo Antrajame pasauliniame kare po to, kai jį per prievartą rusų kareiviai išsivarė į karą, o močiutė, likusi viena, sunkiai augino savo mažas dvi mergaites. Nuo to laiko tiek močiutė, tiek mama laukė Lietuvos nepriklausomybės, o kai sulaukė, buvo vienos iš pirmųjų visame kaime – dalyvavo visokiuose minėjimuose, kituose renginiuose. 1989 metais netgi važiuojo į Baltijos kelią susitikti rėmėjų ir parodyti vienybę.

Taip pat giminėje buvo ištremti į Sibirą. Kadangi istoriniai įvykiai skaudžiai buvo palietę mano šeimą, lietuviybė buvo neatskiriama mūsų gyvenimo dalis. Mano tėvai buvo paprasti darbininkai, labai dainingi, ir jiems lietuviška daina ir šokis buvo reikalingi, tikriausiai kaip duona ir vanduo. Kai dar jie buvo jauni, o mes, jų vaikai, maži – jie labai aktyviai dalyvavo saviveiklos kolektyve – turėjo savo kapelą, su kuria netgi keliaudavo į gretimius miestelius, dalyvaudavo Rumšiškių etnografinio muziejaus šventėse.

Vėliau tik mano mama ir močiutė dainavo moterų grupėje, eidavo į repeticijas, dainuodavo partizaniškas dainas, dalyvaudavo partizanų dienų minėjimuose. Mano brolis ir sesuo šoko mūsų kaimo saviveiklos jaunimo šo-

kių ansamblyje.

O ir namuose giminių susiejimai nepraeidavo be dainų. Dar ir dabar, kai grįžtam Lietuvon, per giminių susitikimus dainos skamba plačiai ir skambiai.

Aš mokykloje turėjau nuostabią mokytoją ir auklėtoją, kuri mokė mus liaudiškų dainų, šokių, buvo sukūrusi tautotyrininkų būrelį. Rinkome močiūčių dainas, įrašinėjome į magnetofoną. Taip įtraukiau į tą reikalą ir savo močiutę, kad ji rinktų savo drauges į būrį ir pačios įrašintų dainas. Mano močiutė buvo įrašiusi kelias kasetes.

Loreta M.: Lietuvių tauta – dainuojanti ir šokanti tauta. Esant taip toli nuo Lietuvos labai norisi kuo daugiau parodyti savo vaikams, kokia nuostabi mūsų tauta ir jos papročiai. Tuo pačiu ir išmokyti juos, kad jie galėtų ir kitai kartai perduoti lietuviškąją kultūrą ir tradicijas. Kad ir toliau klestėtų mūsų tauta ir ją garsintų jaunosios kartos.

Jonas D.: Mano a. a. tėveliai gražiai ir su ilgesiu pasakodavo apie jų paliktą Lietuvą po Antrojo pasaulinio karo, ir taip darydami perdavė man jų gilią meilę savo kraštui. Užtat – ar tai būtų liaudies šokiai, dainos, literatūra, ar papročiai, viskas yra arti mano širdies. Ne per seniausiai sužinojau, kad mūsų kalba gali būti 6 000 metų senumo. Dar sužinojau, kad baltai išmokė estus ir suomių ūkininkavimo, o žodžius, kurių jie neturėjo, pasisavino iš baltų. Sužinojau, kad žodžiai „kirvis“ ir „ratas“ yra tie patys estų, suomių ir sanskritų kalbose. Mūsų protėviai senovėje mokė kitus apie ratą ir paliko mums šokių tuos pačius vardus. Kai matau jaunimą ir senimą šokant ratelius, išvaizduoju, kaip mūsų protėviai šoko prieš 6 000 metų.

Labai vertinu protėvių pastangas šimtmečius išlaikyti mūsų brangią kalbą ir kultūrą, nors buvo kartais ir labai sunku.

2. Ar buvo sunku prikalbinti vaikus sekmadieniais lankyti šokių repeticijas?

Ramunė D.: Vaiko į šokių repeticijas nekalbinu, ji pati labai noriai važiuoja, nes turi draugų, su kuriais sieja ilgametės draugystės. Juk kartu užaugo dainuodami, šokdami, keliaudami ir stovyklaudami.

Laima L.: Kalbinti nereikėjo. Kai sužinojome apie galimybę šokti, buvo lyg savaime suprantama, kad vaikai šoks. Be jokio spaudimo.

Aušra K.: Nebuvo sunku prikalbinti, nes Bernardas lanko lituanistinę mokyklą.

Lina B.: Prikalbinti Justiną lankyti šokių repeticijas nebuvo sunku. Ji pati to norėjo. Dar praėjusią vasarą, kai nežinojome, ar bus jaunimo grupė, mes su Justina kūrėme slaptas mintis, kaip čia padarius, kad galėtume dalyvauti... O kai paskelbė, kad bus organizuojama grupė, padėjome surasti naujų narių.

3. Ko tikėtės iš šokių šventės Baltimorėje?

Ramunė D.: Tikiuosi vėl pamatyti daug pažįstamų veidų ir gėrėtis atžalomis, kurias sieja vienas žodis – Lietuva.

Laima L.: Manau, kad vaikams (o ir tėvams) šventė bus nepakartojama patirtis, galybė smagių išpuodžių, naujos pažintys ir gražios akimirkos.

Aušra K.: Aš labai tikiuosi, kad vaikai liks šventė sužavėti ir dar mieliau ateity dalyvaus lietuviškoje veikloje.

Uždaviau keletą klausimų ir šokių mokytojoms Zitai Poderis ir Linai Joki-laitytei-Giusti:

1. Visi esame labai užsiėmę. Daugelis žmonių, prieš pradėdami bet kokią naują veiklą, kelia sau klausimą: „O kas man iš to?“ Kaip Jūs atsakėte į šį klausimą ir pasiryžote mokyti jaunimą šokti lietuviškus liaudies šokius?

Zita P.: Kiekviena šokių pamoka, praleista su vaikais, man yra turinčiai, prasmingai ir kūrybingai praleistas laikas. Paaugliai visada papildo tave smagia energija. Smagu praleisti laiką su tautiečiais, kurie taip noriai bendrauja, smagiai šmaikštuoja ir taip noriai šoka savo tautinius šokius.

Lina J. G.: Džiaugiasi mano širdis matant jaunimą entuziastingai šokant; stebint jų norą, užsidegimą ir žibančias akis išmokyti vis naują ir naują smagų šokių... Ir niekad nekyla mintis „ir kas man iš to?“ Sutikau būti šokių vadovės padėjėja, nes lietuviški šokiai man visada buvo prie širdies, nuo jaunų dienų. Dirbdama lituanistinėje mokykloje matau, kaip vaikams įdomu ir smagu šokti lietuviškus šokius.

2. Kaip jums sekasi ruošti šokių šventei? Kaip apibūdintumėte savo mokinius?

Zita P.: Puikus jaunimas auga... Tėveliams – valio... Kiekvienas mūsų susitikimas – tai jau maža šokių šventė. Ačiū visiems!! Tikrai Baltimorėje „Varpelio“ kolektyvas neapvils.

Lina L. G.: Labai džiugu, kad buvę „Varpelio“ šokėjai ir nauji dalyviai noriai atsiliepė į kvietimą šokti mūsų, Dr. V. Kudirkos, lituanistinės mokyklos šokių jaunių grupėje „Varpelis“ ir sudarė devynių porų – pilną grupę.

Repeticijoms vykstant kiekvieną sekmadienį nuo rugsėjo mėn., jaunimas išmoks visus šokių šventės šokius. Baltimorėje mūsų jaunimas puikiai sušoks, pajus didžiulę lietuviškąją energiją, turės galimybės susitikti naujų lietuvių draugų, kurie galbūt lydės juos visą gyvenimą ir dar labiau sužadins norą ir pasididžiavimą būti lietuviais.

Galime tik įsivaizduoti, kiek daug laiko, darbo, pasiaukojimo į šokių šventės (ir kitų panašių švenčių) organizavimą įdeda šventės organizatoriai. Ačiū jiems, kad sutiko imtis tokios atsakomybės – 2016 metais užkuriant lietuviškos ugnį Baltimorėje, kurios žiežirbos suliepsnojo tolimiausiose Amerikos žemyno vietovėse ir net pasiekė Lietuvą. Be abejonės, organizatoriams reikia visokiosios pagalbos – nelikime abejingi.

Linkiu, kad visi, susirinkę į šokių šventę, pasijustų viena lietuviška, draugiška šeima, kad susirastų daug naujų draugų, kad susidraugautų. Linkiu, kad tos įsižiebusios lietuviškos ugnelės pasibaigus šokių šventei neužgestų, o ir toliau liepsnotų, pakurstomos mylinčių lietuviškąją kultūrą žmonių.

„Varpelio“ šokėjos (iš k.): Emilija, Greta, Elena, Justina, Julija ir Marija.

J. Duncios nuotr.

SKAUTYBĖS KELIAS

Redaktorė Aušra Jasaitytė-Petry • 8830 Magnolia Court • Orland Park, IL 60462 • El. paštas: ausra67@sbcglobal.net

Pirmieji Rako stovyklos prisiminimai (2)

Lituanicos tunto pastovyklė „Pasandravys“ Rako stovykloje.

„Facebook“ nuotr.

Rako stovyklautojas

A. Kezio nuotr.

Pabaiga. Pradžia 2016 gegužės 5 d.

DONATAS RAMANAUSKAS

Vieną lietingą dieną stovykloje vyko didžiulis „Žalgirio“ mūšis. Tai programai dar namuose pasiruošimui popierinius šalmus, o stovykloje pasidarėme kardus ir ietis. Net kovos vežimą pastatėm karo vadui vežti.

Žinoma, svarbiausia dienos akimirka buvo lankymo laikas tarp vakarienės ir vėliavų nuleidimo apeigų. Mes eidavom pasisvečiuoti į skaučių, o skautės – į mūsų rajoną. Kartais net pasikalbėdavom... Išsivystė ne viena ilgametė tikra draugystė, o vėliau – gal pora vedybų. Šiaip tai skaučių ir skautų stovyklos ir programos dažnai buvo atskiros.

Sporto šventė natūraliai sujungė mergaičių ir berniukų stovyklas. Visą dieną buvo rungtyniaujama, kas laimės kvadrata, krepšinių ir, svarbiausia, tinklinį. Laimėtojų labai iškilmingai buvo įteikiami mediniai medaliai.

Nors vakarais prie laužo kelis kartus susirinkdavom visa tūkstantinė, kitais vakarais rinkdavomės tik savo rajonuose. Labai laukiamas vakaras buvo šokių vakaras, kuriame trypėme polką, kokį valsą ar tango ne pagal šių laikų DJ's muziką, o pagal „Tauro rago“, kurį sudarė akordeonas, gitara ir kiti „instrumentai“, – didelis puodas su pritvirtinta šluota ir įtempta virve,

popierius ant šukų, medžio gabaliukai taktui mušti ir t.t. Mėgiamiausias šokis buvo „Suk, suk ratelį“.

Penktoji Tautinė stovykla Rake 1968 m. paliko prisiminimų ir giliausių jausmų iki dabar. Ir kitos stovyklos Rake kiekvienais metais būdavo skautiško išgyvenimo viršūnė. Po šešių geltonšlipsis metų, sulaukęs 17-kos, daviau skauto vyčio įžodį. Tarnauti... Skautas vytis ir vadovas jaunesniam – ir broliis, ir dirbantis žmonijos labui, ir kovojantis dėl Lietuvos laisvės. Didelė dalis skautų vyčių liko dirbti vienuose, kiti dėl mokslo, darbo ar šeimos nutolo nuo aktyvios skautiškos veiklos. Vienaip ar kitaip – skautybėje ir ypač stovyklose gimusios draugystės visam laikui liko stipriausios.

Nuo 1968 metų mūsų gyvenime ir pasaulyje labai daug kas pasikeitė. Keturiasdešimt metų dirbė, kad išlaikytume lietuvių kalbą, kultūrą išsivijoje, Lietuvos laisvės paskelbimo sulaukėme 1991 m. Pačiu laiku ne tik Lietuvoje esantiems, bet ir išsivijai. 1970-aisiais ir 1980-aisiais po Antrojo pasaulinio karo atvykusių imigrantų vaikai jau buvo suaugę, baigę mokslus. Jie jau buvo gimę „American Baby-Boomer“ kartoje. Nebe visi pasirinko poras su savo tautiečiais. Lietuvių organizacijose, taip pat ir skautų, narių sumažėjo, pasidarė mažesnės ir stovyklos Rake. Lietuvos Nepriklausomybės paskelbimas išsivijai šalia džiaugsmo davė naujų jėgų vėl dirbti, vėl dalyvauti. Pamatėm ir supratom, kad

tėvų ir senelių išnešiotą laisvės Lietuvai viltis ir darbas nenuėjo veltui. Pamažu ir skautiškos gretos pradėjo didėti.

Rako miškuose vėl daugiau jaunimo žengia link vėliavų aikštės, garsiau skamba dainos. Bet tie rajonai, kuriuos valė, ruošė, pastatus statė mūsų tėvai ir seneliai, jau rodo nuovargį, jau reikalingi pataisymai ir pakeitimai. Virtuvių bei valgyklų pastatus reikia remontuoti, atnaujinti. Prausyklas kiek padidinti, visus įrengimus pritaikyti pagal šių laikų įstatymus. Buvusios lauzavietės jau užaugusios medžiais, reikia ir jas išvalyti.

Artėjant Lietuviškosios skautybės šimtmečiui, galvoju, kad mums dabar tenka toliau tęsti mūsų tėvų, senelių prieš 60 metų pradėtą darbą, kad lietuviškoji kultūra mūsų skautybėje gyvuotų, klestėtų XXI amžiuje.

Grupė vadovų, skautų tėvų, kurių

daugelis yra pirmųjų Rako stovyklavietės kūrėjų, darbuotojų vaikai, rūpinasi ir toliau stovyklavietės išlaikymu, artimai bendrauja su Rako stovyklavietės administracija. Taip pat nuoširdžiai yra kviečiami savanoriai statybininkai, technikai, menininkai jungtis į šį gražų darbą atstatant, atnaujinant Raka. Finansiniai ištekliai taip pat labai reikalingi, kad darbas eitų sklandžiai. Dabar yra tas laikas!

Keli tūkstančiai mažų kojelių nuo 1956 metų lankė Rako ažuolyne. Keli šimtai skautų vyčių, vyresniųjų skaučių drebino Rako mišką skambia daina Įžodžio rytą. Jei esi vienas iš tų – grįžk, prisijunk, padėk. Paruoškime Rako mišką Lietuvių skautų sąjungos šimtmečio X Tautinei stovyklai.

Prisiminimus redagavo
Alė Namikienė

Per skautybę – lietuvybei Išsivijos skautų lietuviško liaudies meno knyga

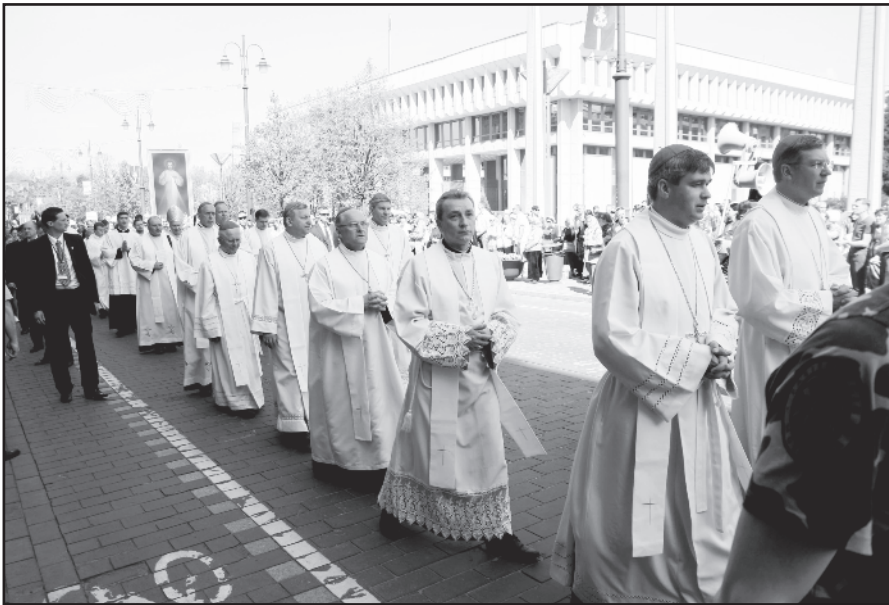
1945 metais Vakarų Vokietijoje pabėgėlių, išvietintųjų lageriuose-stovyklose buvo atkurta Lietuvos skautų organizacija. 2015 metais Lietuvių skautų sąjunga šventė lietuviškos skautybės atgimimo 70-ąją sukaktį. Šios sukakties proga v.s Alė Namikienė paruošė gausiai iliustruotą knygą, kurioje apstu išsivijos lietuvių skaučių ir skautų sukurtos liaudies meno pavyzdžių – kalėdinių šiaudinukų, velykinių margučių, lietuviškų juostų, tautiniais drabužiais aprengtų lėlių, lietuviškais raštais išdegtų lėkščių... Knygoje aprašyti lietuvių liaudies meno puoselėtojai įvairiose Amerikos ir Kanados vietovėse. Kaip leidinio įvade teigiama, jis „...yra skirtas prisiminti seses ir brolius, kurie, suvėrę šiaudinukus, prie lietuviško, skautiško Kūčių stalo sukviėtė mūsų visuomenę, velykes, marginusias margučius ir tą meną rodžiusias kitataučiams, parodų rengėjas, audėjas, kurios tautiniu drabužiu aprengė mūsų jaunimą. Visa tai – kad Lietuvos vardas būtų gyvas...“

Knygą „Per skautybę – lietuvybei“ galite įsigyti „Draugo“ krautuvėlyje. Kaina – 20 dol. (Illinois valstijos pridėtinės vertės mokestis – 9,25 proc., persiuntimas paštu – 5 dol.) Teiraukitės tel. 773-585-9500.

PO DIEVO SPARNU

Dievo gailestingumo paveikslas, palikęs savo mažą bažnytelę Dominikonų gatvėje, buvo iškilmingai nešamas procesijoje nuo Seimo rūmų iki Arkikatedros.

Gedimino Savickio nuotr.

Gailestingumo kongresas Vilniuje

RENATA ŽIŪKAITĖ

Præjusį savaitgalį Vilniuje įvyko svarbiausias Dievo gailestingumo metų renginys – Gailestingumo kongresas. Į miestą, kuriame gyvena gailestingumo apaštalė šventoji s. Faustina, renginys sutraukė būrius piligrimų. Per šį kongresą išsipildė s. Faustinos troškimas, kad stebuklingą Jėzaus paveikslą pamatytų kuo daugiau žmonių. Paveikslas paliko savo mažą bažnytelę Dominikonų gatvėje ir buvo įneštas į pagrindinę renginio sceną Katedros aikštėje. Sekmadienį šis paveikslas buvo iškilmingai nešamas procesijoje nuo Seimo rūmų iki Arkikatedros giedant giesmes ir drauge kalbant Dievo gailestingumo vainikėlių. Kai pirmą kartą prieš karą, per Atvelykio šventę, paveikslas buvo išsakytas Aušros Vartų šoninėje navoje Faustina matė, kaip Jėzaus ranka paveiksle sujudėjo ir laimino žmones, o du spinduliai, išeinantys iš širdies – raudonas ir baltas – išsiliejo ant visų susirinkusiųjų. Ši sekmadienį šventasis paveikslas keliavo pro pagrindinę Vilniaus gatvę, pro abejingus, rūkančius, priešiškus ar smalsaujančius žmones. Dievo gailestingumas buvo taip arti kiekvieno, net sėdinčio kaviniėje ir niekada neužsukančio į Bažnyčią. Būtų užtekę vieno žvilgsnio, kad Jėzus dovanotų tai sielai naują gyvenimą.

Nešant paveikslą dalyvavo popiežiaus sekretorius kardinolas Pietro Parolin, visi Lietuvos vyskupai, svečiai vyskupai iš Lenkijos bei Baltarusijos, gausus vienuolių būrys. Kun. Kęstutis Dvareckas parengė stoteles pagal aštuonis Jėzaus palaiminimus. Štai keletas minčių iš mąstymų: „Palaiminti beturčiai dvasia – nes jie ieško, beldžia – palaiminti šimtais namų, brolių ir sesių, palaiminti dieviškomis akimirkomis – it garstyčios grūdėliais, išaugančiais į Dangaus Karalystės medį“ – buvo skaitoma mąstyme. Palaiminti liūdintys, nes jie bus paguosti: „Kai netenku visko ar visų, ką branginau labiau nei Dievą, ką garbinau ir kam tarnavau – laimingas aš... nors liūdintis. Laimingas ne tada, kai jūra iki kelių, kai juokiuosi, nors aplinkiniai verkia... Palaimintas gebėjimu verkti su verkiančiais, džiaugtis – su besidžiaugiančiais...“

Palaiminti taikdariai, nes jie bus vadinami Dievo vaikais. Mąstyme

Piligrimai Vilniaus miestui liudijo apie Dievo Gailestingumą.

skaitoma: „Įtakingųjų vaikai ypatingi... o Dievo?... Palaiminti kuriantys taiką – gyvenime vykdančys Dievo valią... Palaiminti mes, kai visuose konfliktuose ne vienas kitam įrodinėjam, trokšdami vienas kitą nugalėti, o drauge ieškom Tiesos – Kristaus... kuris atneša laisvę ir taiką... Palaiminti mes, kai išdrįstam užsikresti dangiškojo Tėvo skausmu, kai jis kantriai kviečia paklydėlį Namu... Taikoje su Dievu gimsta tikroji mūsų taika...“

Pagrindinės kongreso Mišios vyko Arkikatedros aikštėje po atviru dangumi. Čia susirinko apie 10 000 tikinčiųjų. Šv. Mišioms vadovavo kardinolas Pietr Parolin. Homilijoje jis pastebėjo,

kad Jėzaus žengimo į Dangų iškilme glaudžiai susijusi su Dievo Gailestingumu. Jėzus tik įžengęs į Dangų tapo ypatingai artimas kiekvienam iš mūsų, kaip ir apaštalus, taip ir mus jis siunčia į pasaulį paliudyti gailestingumo žinią jo dar nepažįstantiems.

„Jo siūlomas atleidimas, rodantis Dievo gailestingumą ir atjautą, išties yra geroji naujiena visai žmonijai. Laukdami Jėzaus sugrįžimo, turime vykdyti šią didžią užduotį – padaryti Dievo gailestingumą ir meilę žinomus visiems. Taip pasirėngsime džiugiai sutikti jį tada, kai jis šlovingai grįš laikų pabaigoje“, – kalbėjo kardinolas.

Mišiose žmonės visi buvo labai

laimingi, šv. Dvasia stipriai veikė tarp visų susirinkusiųjų. Netgi ramybės palinkėjimas šv. Mišių metu buvo neįprastai nuoširdus ir tikras.

Penktadienį ir šeštadienį piligrimai, atvykę į kongresą, galėjo taip pat patirti nuostabių Dievo malonių. Penktadienį Katedros aikštėje buvo švenčiamos atgailos pamaldos, kur keli šimtai kunigų laukė „sužeistų paklydusių avelių“. Dievo gailestingumas išėjo už Bažnyčios sienų, Bažnyčia tapo pasak popiežiaus Pranciškaus, „mobilia karo lauko ligonine“, ieškančia sužeistųjų. Vakare dalyviams buvo padovanotas nuostabus koncertas, kuriame pasirodė atlikėjai Agnius Jankevičius, Jurga Šeduikytė, o taip pat „Italijos balsas“ nugalėjoja vienuolė s. Kristina. Dauguma lietuvių labai laukė jos pasirodymo, troško gauti bent jos autografą ar nusifotografuoti. Ši vienuolė tapo garsi pasaulyje, kai prieš dvejus metus dalyvavo Italijos muzikos projekte ir laimėjo pirmąją vietą. Jos ypatingas, stiprus balsas, energija ir nepaprastas vidinis spinduliavimas uždegė klausytojus.

Tarp pasirodymų buvo rodomi reportažai iš įvairių Lietuvos vietų, kur įvairūs žmonės atranda džiaugsmą padėti kitiems. Tai ir Staselė, kuri lanko sąvartynų gyventojus, dalinasi jų džiaugsmiais ir rūpesčiais, hospiso savanorė Jolanta, kuri padeda mirštantiems ligoniams oriai iškelti į amžinybę, savanoris Mindaugas, dirbantis kalėjime su nuteistaisiais iki gyvos galvos, ir kiti.

Pabaigoje šie žmonės užsidegę žvakutes nuo velykinio paschalo, perdavė toliau žvakelių šviesą visiems susirinkusiems. Katedros aikštė paskendo žvakelių jūroje ir visi kartu giedojo malda „Tėve mūsų“.

Malda kongreso metu nesiliovė nei dieną, nei naktį. Naktimis čia vyko švč. Sakramento adoracija, į kurią buvo kviečiami ne tik tikintieji, bet ir ieškantys gyvenimo prasmės vienoje iš senamiesčio kavinių ar tiesiog klaidžiojantys Vilniaus gatvėmis. Jėzaus meilės ir gailestingumo spinduliai gausiai liejosi ant viso Vilniaus, Dievas šiomis dienomis dar uoliau troško atleisti ir kvietė atleisti tiems, kurie mums yra skolingi. Kongreso metu buvo ypatingai meldžiamasi už patiriančius išbandymus, prievartą, smurtą, įvairias dvasines ir fizines kančias.

Indrąjos Kirvelaitytės piešinys.

Monikos Krunkaitytės piešinys.

Kovo Kirvelaičio piešinys.

„Visatą įsivaizduoju kaip didžiulę simfoniją, žmonės kaip natos...“ (M. K. Čiurlionis)

DIANA ŠARAKAUSKAITĖ-GRINTALIS

Kristijono Donelaičio lituanistinė mokykla (KDLM) Washington, DC, šį pavasarį organizavo integruotą lietuvių literatūros, dailės ir muzikos pamoką šeštokams, padėjusią mokiniams pažinti žymaus lietuvių dailininko ir muziko Mikalojaus Konstantino Čiurlionio pasaulį bei jo kūrybos dvasią.

Biografija – sausa faktų išklotinė

Pamoką organizavome per vizualų potyrį – žiūrėdami M. K. Čiurlionio tapybos ir grafikos darbus, klausydami jo harmonizuotų lietuvių liaudies dainų „Beauštanti aušrelė“, „Bėkit, bareliai...“, panirdami į jo muzikines fugas ir sonatas, išgirdus ištraukas iš kantatos „De Profundis“... Vėliau piešiant, žiūrint nuotraukas, stebint dokumentinį filmą visą mūsų pamoką tyliai skambėjo M. K. Čiurlionio simfoninės poemos „Jūra“ ir „Miške“. Užduotis buvo lyg ir paprasta: per pojūčius, regą ir klausą mažais žingsneliais artėti link genijaus kūrybinio pasaulio, kad jis atsivertų ne tik mūsų akiai ar klausai, bet kad imtų kalbėtis su mumis. Didelis pamokos siekis buvo – sužinotus biografijos detales, apčiuopus kūrybos ištakas, priartėti prie M. K. Čiurlionio dailės ir muzikos kūrinių.

Dažnai pasakojimus apie žmones pradėdame nuo biografijos. Kartais ji atrodo tik sausa faktų ir skaičių išklotinė. Gimimo ir mirties datos, tarp kurių yra brūkšny. Štai tame brūkšnyje ir telpa visas žmogaus gyvenimas. Biografija gali būti tas veidrodis, kuriame, atspindami laiko išblukintus bruožus, jungdami detalę prie detalės, atkuriam istoriją, prisimename žmonių tarpusavio ryšius, suvokiame laikmečio įvykių prasmę ir dėsningumą. Susipažinimas su menininko biografija taip pat yra raktas į gyvenimą, įvykius, vienaip ar kitaip nulėmusius kūrėjo patirtį, brandą ir kūrybinę visumą. Taigi biografijos žinojimas yra vienas iš svarbių svirtų pažinti kūrėjui.

Kastuko vaikystė Druskininkų apylinkėse

Tad štai jie, tie taupūs faktai. Mikalojus Konstantinas Čiurlionis gimė 1875 metų spalio 22 dieną Varėnoje, vargonininko Konstantino Čiurlionio ir Adelės Radmanaitės-Čiurlionienės šeimoje. Konstantinas (arba Kastukas, kaip jį vadino šeimoje) buvo vyriausias iš devynių Čiurlionių šeimos vaikų. Palinkimą į muziką jis paveldėjo iš savo tėvo vargonininko, o pirmuosius estetinius įgūdžius žadino ir vaizduotę ugdė jų darni ir muzikali šeima, pušynuose, Nemuno upės vingiuose skendinčios Druskininkų apylinkės, švelni dzūkų kalba, pasakos bei padavimai, aidinčios liaudies dainos. Įtakos darė gyvenamoji aplinka, tėvų pamokos, nuoširdi draugystė su broliais ir seserimis. Jaunesniems broliams ir seserims Kastukas buvo didysis įkvėpėjas. Jis grojo pianinu, džiaugėsi pažindamas gamtą, piešė ir tapė, keliavo pėsčiomis po apylinkes. Jo pavyzdys visada – ir jau besimokant Varėnoje, Leipcige – liko postūmiu tęsti muzikinį išsilavinimą ir kitiems Čiurlio-

K. Donelaičio lituanistinės mokyklos šeštokai po pamokos apie M. K. Čiurlionį su jo kūrybos įkvėptais dailės darbais. Iš kairės stovi: Regis Jakštys, Taira Čikotaitė, Monika Krunkaitytė, Kovas Kirvelaitis, Indrąja Kirvelaitytė ir Austinas Wayson.

K. Donelaičio lituanistinės mokyklos archyvo nuotraukos

Norėdami atkurti kuo autentiškesnę aplinką, mokiniai naudojo paprasčiausias priemones: kreidutes, pasteles ir piešė ant paprasto rudo kartono. Austino Wayson piešinys.

nių vaikams. Taigi biografija duoda atsakymus į klausimus, kai žiūrime į jo tėvų, šeimos nuotraukas, kai regime gyvenamąją aplinką, žydinčias obelis aplink Čiurlionių namelius, akimis keliaujame po Druskininkų apylinkes, Raigardą...

Dokumentinis filmas perkelia į Varėnos apylinkes

Kalbėdami apie Čiurlionio muzikinį išsilavinimą minime Druskininkus, Plungę, Vilnių, Varšuvą, Leipcigą. Tai labai plati geografija net šiems laikams. Bandome įsivaizduoti to meto transportą, susisiekimo sudėtingumą, galimybes keliauti į svetimą šalį. Jau sužinojė, kad pirmąsias muzikos pamokas jis gavo iš savo tėvo, vėliau mokėsi Plungės orkestro mokykloje, mokiniai dar kartą įdėmiai klausėsi jo muzikinių kūrinių. Vėliau sužinojome apie jo vieną svarbiausių gyvenimo posūkių – pasirinkimą, nulėmusį visą

tolesnį gyvenimą, – po muzikos studijų Varšuvoje bei Leipcigo konservatorijoje atsidėti dailei.

Žiūrėdami dokumentinį filmą, grįždami į pačią pradžią, patenkame į senąją Varėną. Ten 1875 metais gimė Konstantinas, ten mintimis keliaujame arkliuku ir mediniu vežimu, kai jo tėvas, gavęs vargonininko darbą Druskininkų bažnytelėje, pervežė visą savo šeimą į Druskininkus. Žiūrėdami filmą bei sekdami M. K. Čiurlionio muziejaus direktoriaus bei menotyrininko Adelberto Nedzelskio pasakojimą, apžiūrėjome medinius koplytstulpius, kuriuos sukūrė žymiausias Lietuvos medžio drožėjai Čiurlionio gimimo šimtmečiui pažymėti. Tas Čiurlionio kelias tęsiasi nuo Varėnos iki pačių Druskininkų (mokiniai žada keliaudami į Druskininkus būtina atkreipti dėmesį).

Kalbėdami apie M. K. Čiurlionio muziką susipažinome su naujomis muzikinėmis sąvokomis, o piešdami naudojome pagrindines ir papildomas paletės spalvas.

Štai dar keli sausi faktai: per trisdešimt penkerius savo gyvenimo metus M. K. Čiurlionis sukūrė daugiau nei 200 muzikos kūrinių ir nutapė apie 300 tapybos paveikslų, kurie jam gyvam esant nebuvo parduoti. Ką šie faktai mums atskleidžia, ką jie mums sako? Kad gyvenimas buvo intensyvus, kad kūryba užpildė tą trumpą gyvenimo laiką, kad buvo neįmanomai sunku išgyventi finansiskai, kad jo kūryba, deja, nebuvo įvertinta esant gyvam, kad menininko dvasia degė nepaprasta šviesa, bet tuo pačiu sudegino ir patį menininką... „Reikia turėti šviesą su savimi, iš savęs, kad šviestum tamsybėse“ (M. K. Čiurlionis)...

Susipažino su spalvine klausa ir muzikiniu peizažu

O dabar pasinerkime į kūrybos atmosferą. Ant lentos – dailininko ir kompozitoriaus M. K. Čiurlionio portretas ir žodžiai: „...Pasaulį vaizduoju kaip didelę simfoniją...“ Kalbame apie tai, kas yra spalvinė klausa, muzikinis peizažas – tapybos

Regio Jakščio piešinys.

žanras, kurį sukūrė M. K. Čiurlionis. Žiūrėdami į dailininko paveikslus, mokiniai bando pajusti archajinį liaudies muzikos skambesį, kalbame apie Čiurlionio muzikinę įtaką tolesniam Lietuvos muzikos vystymuisi, aranžuojant mūsų gražiausias, kupinas graudulio liaudies dainas (muzikologai mano, kad vien tai pastūmėjo mūsų muzikos kultūrą šimtmečiu į priekį), ieškome ir surandame jo dailės kūrinuose lietuvių liaudies pasakų, mitų, padavimų atspindžių („Karalių pasaka“, „Aukojimas“, „Raigardas“, „Saulės sonata“, „Žiema“, „Vasaros sonata“, „Žalčio sonata“, „Pavasaris“, „Jūros sonata“, paveikslų ciklas „Pasaulio sutvėrimas“, „Zodiako ženklai“ ir kt.), o besiklausydami ištraukę iš jo laišku atsekame poezijos ir simbolizmo apraiškų.

Pastebime dailininko domėjimąsi astronomija: žvaigždės, Zodiako ženklai. Mokiniai patys varto albumus, prie paveikslų praleisdami tiek laiko, kiek jiems atrodo tikslinga, vienas su kitu aptaria dailininko eskizus, paveikslų idėjas, regėdami, koks gali būti ilgas ir sunkus paveikslų gimimo ciklas. Taip pat pastebi, kad daugelis paveikslų pavadinti muzikiniais vardais. Turime bandyti šalia jau girdėtų muzikos terminų išmokyti naujus: polifonija, fuga, sonata, scherzo, andante, allegro, final.

Tikslas – kad vaikai pajustų kūrybą

Tačiau mano didžiausias tikslas – bandyti padėti mokiniams – kad M. K. Čiurlionio kūryba pažadintų jų pačių vaizduotę ir pojūčius. Skambant M. K. Čiurlionio simfoninėms poemoms tariamės bandyti keliauti jo spalvų, garsų, rašytinio žodžio keliu. Mokiniai gali bet kada nueiti prie lango, – ten yra išdėliota nedidelė M. K. Čiurlionio reprodukcijų parodėlė, gali vartyti albumus, vėl sugrįžti prie jiems įstrigusių paveikslų.

Kai kurie mokiniai, žinodami pamokos temą, turi su savimi atsinešę M. K. Čiurlionio reprodukcijų. Aš noriu, kad jie apibūdintų paveikslus, aš noriu išgirsti, ką jie pajuto, ar juos aplankė jausmas, kad jie atvėrė sau dar nežinomą pasaulį? Ar tas pasaulis yra jiems artimas? Ar M. K. Čiurlionio darbai jiems primena regimą realybę? O gal sapną? O gal kažkada girdėtą pasaką? Ar tai tik fantazija? Kokią nuotaiką palieka besiskleidžiančios muzikos garsai? Neramina? Džiugina? Stebina? Dvelkia praeitimi ir senove?

Mokiniai, apibūdindami paveikslus, kalba apie savo asociacijas: ką jie mato? Kas sudaro tą ypatingą paveikslų aurą ir skambėjimą? Jeigu patys mokiniai groja muzikiniu instrumentu, kokie jiems žinomi instrumentai galėtų „įgarsinti“ šiuos paveiks-

Tairas Čikotaitis piešinys.

lus? Mes taip pat kalbame apie spalvines klausas, daugumai tai – nauja sąvoka. Klausydami simfoninių poemų „Jūra“ ir „Miške“ atsakinėjame į klausimus: kokią nuotaiką sukelia girdėta muzika? Ar išskyla vaizdai klausantis šios muzikos? Ar ši muzika jiems artima ir suprantama? Kokias spalvas regi užsimerkę?

Piešiniai – ant rudo kartono

Likusią pamokos dalį mokiniai piešia. Norėdami atkurti kuo autentiškesnę aplinką, mes naudojame paprasčiausias priemones: kreidutes, pasteles ir piešiame ant paprasto rudo kartono. Pasakojau mokiniams apie paskutinius M. K. Čiurlionio gyvenimo mėnesius Pustelninko ligoninėje netoli Varšuvos, kai M. K. Čiurlionio vienintelė svajonė buvo – kad jam būtų leista piešti, tapyti nors valandą, kitą, kaip po ligoninės lovos čiužiniu jis slėpė kelias nutrupėjusias pasteles, nes gydytojų nurodymu iš jo buvo atimtos dailės priemonės. Klausiu: ar jūs galite išvaizduoti – kaip jūs maldaujate, kad jums būtų paliktos dailės priemonės...

Mokyklose – pažintys su Lietuvos kūrybos milžiniais

Mūsų kūrėjai dažnai pristatomi iškiliais vardais: Lietuvos talentai, didieji menininkai. Mokiniams vien žodžio „genijus“ dydis kartais uždaro duris į bandymą pajusti menininko kūrybą. Tačiau Lietuvoje mes neturime daug kūrėjų, prie kurių vardo galėtume drąsiai pridėti žodį „genijus“. Toks yra mūsų dailininkas, kompozitorius Mikalojus Konstantinas Čiurlionis.

Mes, tėvai ar mokytojai, negalime išmokyti mokinių žavėtis daile, praeiti muziejų sales su nuostaba ar trokšti dar kartą išgirsti muzikinį kūrinį. Bet mes galime supažindinti, galime atverti jiems duris. Tikroji meno šviesa anksčiau ar vėliau pasieks ir užlies jų regėjimą, išliks atmintyje lyg užfiksuota, bet neišryškinta nuotrauka, kuri ateityje ims ryškėti visomis palestės spalvomis. Tikrai žinau, kad mes tai daryti privalome, nes... „daug stebuklų yra pasaulyje, tik ne visiems jie prieinami; vieniems dėl to, kad jie jų negirdi, nemato, kitiems dėl to, kad jų nesupranta...“ (M. K. Čiurlionis).

Lituanistinėse mokyklose mes privalome supažindinti mokinius su Lietuvos kūrybos milžiniais. Tauta kaip vienetas prabyta tik per kūrybą, tauta yra gyva per gyvą žodį, per meninę viziją bei estetinę idėją. Kūryba tuo pačiu yra tautos dvasinis apsisvalymas, išskirtinumo žymeklis bei išlikimo garantas.

Diana Šarakauskaitė-Grintalis – M. K. Donelaičio lituanistinės mokyklos 6 klasės mokytoja.

SPORTAS

Parengė Dainius Ruževičius

Po J. Valančiūno traumos – juodi debesys Toronto komandoje

DAINIUS RUŽEVIČIUS

Gegužės 7 d. kojos traumą Rytų konferencijos trečiame susitikime patyręs „Toronto Raptors“ atstovas Jonas Valančiūnas turės praleisti likusią serijos dalį su „Miami Heat“ komanda. Šių komandų dvikovos serijoje iki 4 pergalių rezultatas lygus - 2:2.

Medikai, apžiūrėję Lietuvos žaidėjo koją konstatavo, kad ji nelūžo, tačiau čiurnos trauma sunkesnė, nei manyta ir ji gis mažiausiai savaite. „Toronto Raptors“ išgirdo siaubingą žinią – J. Valančiūnas, vienareikšmiškai geriausias klubo žaidėjas atkrintamosiose varžybose, daugiau negalės padėti įtemptoje serijoje su Miami „Heat“.

Lietuvis traumą gavo rungtynių su šiuo klubu trečiajame kėlinyje. Jis nesėkmingai nusileido po šuoliuko ant parketo ir po akimirkos jau laikėsi už skaudamos kojos. Lietuvos rinktinės žaidėjas patyrė čiurnos traumą – nors ir pats pasiekė komandos drabužinę, medikai skubėjo jam peršviesti rentgenu koją: kad tik ji nebūtų lūžusi ar atsirastų kitų problemų. Lietuvis po rungtynių net negalėjo užsidėti bato – koja buvo stipriai ištinusi.

Po šeštadienio dvikovos žurnalistai apspito J. Valančiūną, bet jis tuomet daugiau apie savo traumą pasakyti negalėjo. „Tiesiog nusileidau ant varžovo kojos ir čiurna dabar ištinusi. Bandžiau blokuoti metimą, ir tiek. Taip jau nutinka krepšinyje“, – teigė J. Valančiūnas.

Iš viso per 22 min. J. Valančiūnas tądien spėjo pelnyti 16 taškų (7/12 dvitaškiai, 2/5 baudos metimai), sugriebti 12, perimti 1 kamuolį, atlikti 1 rezultatyvų perdavimą, 2 kartus suklysti ir 2 kartus prasižengti.

Rytų konferencijos pusfinalio akistatos tarp „Raptors“ ir „Heat“ vyks iki gegužės 15 dienos – būtent tądien bus sužaistos, jei reikės, septintosios rungtynės.

24-erių lietuvis žaidė

J. Valančiūno trauma tapo milžinišku smūgiu Toronto „Raptors“ komandai.

Šeštadienį ČLKL finalai!

13-ojo Čikagos lietuvių krepšinio lygos (ČLKL) čempionato finale jau šį šeštadienį, gegužės 14 d., kovos čempionų titulą ginsianti „Juodkrantės“ komanda bei šio sezono atradimas – „Švyturio“ krepšininkai.

ČLKL aikštelėje Lemonte šeštadienį vyks finalinės rungtynės, kurias jau 11 val. r. pradės dėl trečiosios vietos kovosiančios ČLKL mėgėjų lygoje rungtyniaujančio „Panevėžio“ ir „Savas LT“ mėgėjų komandos. Jau po valandos – 12 val. p. p. dėl bronzinių „Iššūkio“ taurės apdovanojimų kovos „Aukštaitijos“ ir „Lietavos“ komandos, o 1:30 val. p. p. aikštelėje susitiks „Arkos“ ir „Alytaus“ komandos, kurios išsiaiškins kam atiteks ČLKL mėgėjų stipriausios komandos titulas. 2:50 val. p. p. dėl to jo ČLKL „Iššūkio“ taurės finale kovos „Lietkabelio“ ir „Jaunimo“ komandos, 4 val. p. p. dėl 3-iosios vietos žais „Radviliškio“ ir „Atleto“ komandos, o 5:30 val. p. p. – pagrindinė šio sezono vakaro intriga: „Švyturys“ – „Juodkrantė“.

Kas – ką nugalės lemiamose rungtynėse? Šiame sezone šios komandos susitiko dukart ir abu kartus po labai atkaklios kovos dukart pergalės (70:66 ir 90:85) šventė „Juodkrantės“ krepšininkai. O kaip bus šįkart?

Po finalinių varžybų, 8 val. v., Willowbrook Ballroom pokylių salėje Willow Springs miestelyje įvyks iškilmingas 13-ojo ČLKL čempionato uždarymas.

Parengė Vitalius Zaikauskas

LIETUVA IR PASAULIS

Prezidentė siekia suvaldyti patyčias mokyklose

Vilnius (Prezidentūros info) – Apie mokykloje pastebėtą smurtą bei patyčias bus privaloma pranešti direktoriui, jei šis nereaguos, už tai bus baudžiamas. Tokių iniciatyvų, siekdamas sumažinti smurto ir patyčių mastą, imasi prezidentė Dalia Grybauskaitė.

Kaip mažinti patyčių mastą šalyje, Prezidentė D. Grybauskaitė kalbėjosi su ekspertais. Po susitikimo pranešta apie Prezidentės teikiamas švietimo įstatymo pataisas. Pagal jas, bet kuris mokyklos bendruomenės narys apie pastebėtą smurto atvejį privalės pranešti mokyklos direktoriui. Už nereagavimą mokyklos vadovas sulauks nuobaudų.

Pastebima, kad šiuo metu mokykloje į įvairias smurto apraiškas dažnai nereaguojama, o mokyklos administracija už šias problemas dažnai neprisiima atsakomybės.

Numatoma, kad ir smurtaujančios, ir smurtą patiriantys mokiniai, esant reikalui – ir mokytojai galės gauti nemokamą psichologinę pagalbą.

Lietuva nori Izraelio paaikškinimo

Vilnius (BNS) – Lietuvos ambasada nota kreipėsi į Izraelio Užsienio reikalų ministeriją, prašydama paaikškinti priežastis, kodėl Izraelį nebuvo įleista Palestinoje projektus vykdyti Gabrielė Tervidyte.

G. Tervidyte David Ben-Gurion oro uoste Tel Avive buvo sulaikyta ir po kelių dienų į Lietuvą grąžinta balandį.

Ji įsitikinusi, kad į Izraelį buvo

Tokia pagalba turės būti suteikta ne vėliau kaip per 5 darbo dienas. Įstatymo pataisose pirmą kartą reglamentuojamos atskiros smurto rūšys: fizinis, psichologinis, seksualinis, patyčios ir patyčios elektroninėje erdvėje.

Iki šiol patyčių sąvoka nėra įteisinta nė viename teisės akte, niekas nėra teisiškai įpareigotas imtis priemonių užkirsti kelią patyčioms.

Taip pat siūloma įteisinti pranešimo apie patyčias elektroninėje erdvėje sistema. Sukurta sistema nepašalins smurto ir patyčių reiškinio, tačiau sumažins jų paplitimo mastą, kuris yra vienas didžiausių Europoje.

Lietuvoje kiekvieną savaitę nusižudo jaunas žmogus, o per metus iš gyvenimo pasitraukia per 40 paauglių – net dvi mokinių klasės. Emocinis smurtas aktyviai plinta ir elektroninėje erdvėje – net penktadalis mokinių per pastaruosius metus patyrė emocijų smurtą tekstinėmis žinutėmis, o beveik 15 proc. mokinių nuotraukos ar filmukai buvo išplatinti internetinėje erdvėje be jų sutikimo.

neįleista dėl savo veiklos Palestinoje. G. Tervidyte pasakojo pastaruosius kelerius metus Palestinoje vykdomi projektai, kurių metu dirba su nevyriausybinėmis organizacijomis. Pasak jos, keli iš jų buvo finansuoti Lietuvos Užsienio reikalų ministerijos.

Lietuva yra viena iš tvirtiausių Izraelio rėmėjų Europos Sąjungoje ir paprastai nepalaiko palestiniečių iniciatyvų Jungtinėse Tautose.

Nauja ambasadorė Argentinai

Vilnius (URM info) – Lietuvos Respublikos nepaprastoji ir įgaliotoji ambasadorė Ispanijos Karalystėje, Lietuvos Respublikos nuolatinė atstovė prie Jungtinių Tautų Pasaulio turizmo organizacijos Skaistė Aniulienė paskirta Lietuvos ambasadore Argentinos Respublikai. S. Aniulienė naujas pareigas pradės eiti nuo gegužės 23 d.

Karjerą Užsienio reikalų ministerijoje S. Aniulienė pradėjo 1990 m. Ji dirbo Lietuvos ambasadoje Danijoje, Jungtinėje Karalystėje, 2008–2012 metais ėjo Lietuvos generalinės konsulės Čikagoje pareigas. Nuo 2015 m. gegužės eina ambasadorės pareigas Ispanijoje.

Naujoji ambasadorė Argentinai S. Aniulienė (d.) su Marija Kriaučiūniene Čikagoje. Delfi.lt nuotr.

Paskyrė pinigų J. Basanavičiaus paminklui

Vilnius (BNS) – Vilniaus savivaldybė tikisi paminklo tautos patriarchu vadinamam Jonui Basanavičiui laimėtojus atsirinkti iki šių metų lapkričio, geriausioms idėjoms Vyriausybės pažadėjo skirti iki 15 tūkst. eurų. Anksčiau siūlyta skulptūra pa-

gal tarpukariu kurtą Rapolo Jakimavičiaus maketą. Tačiau dėl ginčų tarp nacionalinio muziejaus ir Vilniaus savivaldybės, šios idėjos atsisakyta.

Kol kas kalbama apie lėšas konkursui, planuojama apie 15 tūkst. eurų.

Kaunas laukia naujų idėjų pasiūlymo

Kaunas (Savivaldybės info) – Palaipsniui per keletą pastarųjų metų iš Laisvės alėjos pašalinus apie dešimtmetį čia stovėjusių jaunųjų menininkų skulptūrų-konkursinių darbų, Kauno miesto savivaldybė praneša laukianti idėjų naujoms skulptūroms miesto centre.

Konkursą „Kauno akcentai“ kitos savaitės pradžioje numato paskelbti

miesto savivaldybė. Idėjas konkursui bus galima pateikti iki liepos 25 d. Tikimasi, kad dar šįmet centrinėje Kauno miesto dalyje iškils bent kelios naujos skulptūros.

Savo idėjas autorai turėtų numatyti konkrečiai vietai. Kiekvienoje konkurso dalyje bus paskelbtas nugalėtojas, kuriam atiteks 1 tūkst. eurų dydžio premija.

Britų verslas nori likti ES

Londonas (ELTA) – Dauguma Didžiosios Britanijos verslo sferos atstovų planuoja birželį vykstančiame referendumo dël narystės Europos Sąjungos (ES) balsuoti už šalies išlikimą Sąjungoje. Vis dėlto skirtumas tarp norinčiųjų likti ir pasitraukti vis labiau mažėja.

Didžiosios Britanijos Prekybos rū-

mai (BCC) nurodo, kad balandį vykusių apklausos metu 54 proc. iš 2,2 tūkst. organizacijos narių pasisakė už šalies narystę ES. Vasarį vykusiame apklausoje tokių asmenų dalis siekė 60 proc.

Kita vertus 37 proc. respondentų kalba apie norą pasitraukti iš ES, nors vos prieš du mėnesius tokių asmenų dalis sudarė 30 proc.

Londono meras susikibo su D. Trump

Londonas („Draugo“ info) – Naujasis Londono meras Sadiq Khan pareiškė, jog jo religiniai įsitikinimai neleis jam lankytis Jungtinėse Valstijose, jeigu šios šalies prezidento rinkimus laimės Donald Trump.

Anksčiau D. Trump paragino uždrausti musulmonams įvažiuoti į JAV ir pareiškė, jog Londone „yra tokio radikalizacijos lygio vietų, kad policininkai ten bûgštuoja dėl savo gyvybės“.

„Jeigu D. Trump taps prezidentu, mano tikėjimo pagrindai man neleis ten vykti, ir tai reiškia, kad aš negalėsiu bendradarbiauti su Amerikos miestų merais ir keistis idėjomis“, – sakė S. Khan.

Leiboristas S. Khan, laimėjęs gegužės 5 d. surengtus Didžiosios Britanijos sostinės mero rinkimus, įeis į istoriją kaip pirmasis musulmonas šiam poste.

Tačiau kandidatas į JAV prezidentus Donald Trump atsikirto, kad naujam Londono merui padarytų išimtį dėl pasiūlyto draudimo musulmonams atvykti į JAV.

Taip pranešama, kad D. Trump,

Londono naujasis meras atsakė D. Trump.

Thehilltalk.com nuotr.

kuris iš esmės užsitikrino teisę tapti oficialiu Respublikonų partijos kandidatu į JAV prezidentus, netrukus bus reguliariai teikiama visiškai slapta žvalgybos informacija, panaši į tą, kurią kasdien gauna Amerikos administracijos vadovas.

D. Trump žinomas tuo, kad sako kalbas nesiruošdamas ir nuolat naudojasi „Twitter“ socialiniu tinklu, turėdamas teisę gauti informacijos suvestines, sudaromas remiantis ta informacija, kurią kasdien gauna JAV prezidentas, kai tik liepos mėnesį taps oficialiu Respublikonų partijos kandidatu. Tai bus visiškai slaptų žvalgybos duomenų apie situaciją pasaulyje rinkinys.

„Panamos popieriai“ bus prieinami visiems

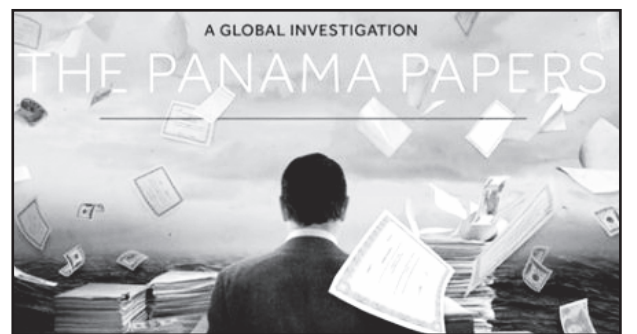
Washingtonas

(„Draugo“ info) – Visuomenei pirmąkart buvo suteikta prieiga prie „Panamos popierių“ medžiagos, kurioje pateikiami duomenys apie daugiau negu 200 tūkst. konfidencialiai įsteigtų lengvatinių mokesčių įmonių, Tarptautiniam tiriamosios žurnalistikos konsorciui (ICIJ) paskelbus internete duomenų bazę, kurioje galima vykdyti virtualias paieškas.

Ši duomenų bazė apima tik dalį iš maždaug 11,5 mln. dokumentų, nutekintų iš Panamos teisinių paslaugų bendrovės „Mossack Fonseca“, bet joje minima daugiau negu 360 tūkst. asmenų ir įmonių pavadinimų, susijusių su anoniminėmis priedangos įmonėmis, pažymėjo ICIJ.

Ta medžiaga atskleidžia, kaip pasaulio turtingieji kartu su nusikaltėliais steigia šias fiktyvias įmones, kad perkeltų ten savo turtą ir nuslėptų jį nuo teisėsaugos bei mokesčių pareigūnų.

Balandį paskelbtuose žiniasklaidos pranešimuose, susijusiuose su tuo skandalingu nutekiniu, buvo paviestinti kai kurių pasaulio vadovų, tarp jų Rusijos prezidento Vladimiro Putino aplinkos, Britanijos ministro pirmininko David Cameron ir kitų, ne-deklaruoti ryšiai su tokiomis fiktyvomis įmonėmis.

Taip vadinami „Panamos popieriai“ jau prieinami internete visiems.

Indianexpress nuotr.

Islandijos premjeras Sigmundur David Gunnlaugsson ir Ispanijos pramonės ministras Jose Manuelis Soria, išaiškėjus tokiems ryšiams buvo priversti atsistatydinti.

Iki šiol prieiga prie dokumentų paketo, nutekinto mįslingo šaltinio, pasivadinusio Johnu Doe, buvo suteikta tik ICIJ ir nedidelei grupei kitų pasaulio žiniasklaidos organizacijų.

Paskelbtoje duomenų bazėje galima vykdyti paieškas pagal asmenų arba bendrovių vardus ir adresus, taip pat nustatyti ryšius tarp atskirų duomenų bazės įrašų.

Kinija neleidžia savo žiniasklaidai ir socialinių tinklų vartotojams minėti kokius nors ryšius tarp šalies vadovų ir nelegalių įmonių.

Į duomenų bazę pateko Argentinos futbolo žvaigždės Lionel Messi, Honkongo kino legendos Jackie Chan, ispanų kino kūrėjo Pedro Almodovar, Argentinos prezidento Mauricio Macri vardai.

VERSLO NAUJIENOS

Ketvirtadalis ekonomikos – vis dar šešelyje

Šešelyje vis dar yra daugiau kaip ketvirtadalis šalies ekonomikos, t. y. nelegalioje rinkoje sukuriamas 26 proc. visos pridėtinės vertės. Plačiausiai šešėlis paplitęs akcizinių prekių rinkoje: nelegalus alkoholis sudaro 22 proc. stipriojo alkoholio rinkos, nelegalios cigaretės – 20 proc., kuras – 15 proc. rinkos. Tokius skaičius atskleidė Lietuvos laisvosios rinkos instituto atliktas šalies šešėlinės ekonomikos tyrimas.

„Nors šešėlis mažėja, tačiau akivaizdžiai išlieka didelė problema. Tai nepasikeis, kol valdžia nepakeis kovos strategijos. Tyrimas atskleidė, kad dabartiniai kovos būdai, pagrįsti gaudymu ir baudimu, neatgraso nei nuo šešėlinio darbo, nei nuo neapskaitytų ar nelegalių prekių pirkimo“, – pabrėžia Lietuvos laisvosios rinkos instituto (LLRI) viceprezidentas Vytautas Žukauskas.

Lietuvos laisvosios rinkos instituto atlikta apklausa parodė, kad 42 proc. šalies gyventojų pirkė iš nelegalių pardavėjų, net 63 proc. pirkė neapskaitytas prekes iš legaliai veikiančių pardavėjų.

„Apie 70 proc. gyventojų teigia, kad šešėlio priežastis yra dideli mokesčiai. Šešėlis – tarsi protestas prieš valdžią. Kol bus sunku įpirkti legalias prekes, tol žmonės pirks nelegaliai. Didžiąją dalį akcizinių prekių kainos sudaro mokesčiai: perkant alkoholį valstybei atitenka 60 proc. sumokamos kainos, pilant kurą daugiau kaip pusė, perkant cigaretes – net 80 proc. Akcizinių prekių įperkumumas dėl aukšto apmokestinimo ir santykinai mažų lietuvių pajamų yra vienas mažiausių Europos Sąjungoje. Žmonės perka nelegalias prekes, nes kitaip jų dažnai tiesiog neįperka“, – sako V. Žukauskas.

Nelegalus alkoholis – lengvai prieinamas

Didžiąją dalį nelegalaus alkoholio šalyje sudaro stiprieji gėrimai. Per pastaruosius trejus metus stipriųjų nelegalių alkoholinių gėrimų rinka mažėjo nuo 36 iki 22 proc. Vis dėlto, Lietuvos laisvosios rinkos instituto užsakymu atlikta Lietuvos seniūnų apklausa atskleidė, kad nelegalus alkoholis yra lengvai prieinamas ir plačiai vartojamas. Net 36 proc. teigia, kad jų seniūnijose galima įsigyti nelegaliai platinamo (gaminamo) alkoholio. Penktadalis įsitikinę, kad nelegalus

Šešėlinė ekonomika Lietuvoje mažėja, tačiau visvien didžiulė. MKT nuotr.

alkoholio vartojimas ir jo sukeltos pasekmės jų regione yra didelė problema.

Kuro šešėlis keičiasi

Nelegalaus kuro daugiausia suvartojama regionuose, kurie yra arčiau sienos su ES nepriklausančiomis šalimis. Svarbu atkreipti dėmesį, kad keičiasi kuro šešėlio pobūdis. Anksčiau didžiąją dalį nelegaliai parduodamo kuro sudarydavo iš Kaliningrado ir Baltarusijos atgabentas ir nelegaliai parduodamas kuras. Dabar vis dažniau pastebima pažeidimų, kai organizuojamos nusikalstamos prekybos kuro schemos – sukuriama fiktyvios įmonės Lietuvoje ir užsienyje, importuojami degalai ir juos perpardavinėjant išvengiama PVM mokėjimo. Tai rodo, kad šešėlis prisitaiko. Jei užkardomos vienos šešėlinės ekonomikos schemos, atsiranda kitų.

Kas penkta surūkyta cigaretė – kontrabandinė

Atliktas „Tuščių cigarečių pakelių“ tyrimas rodo, kad šešėlinės cigarečių rinkos dalis Lietuvoje mažėja. 2012 m. pabaigoje ji siekė daugiau kaip trečdali visos rinkos, pernai sudarė 20 proc. Absoliuti dauguma surūkomų nelegalių cigarečių yra kontrabandinės (padirbtos cigaretės sudarė vos 0,1 proc. visos cigarečių rinkos). 80 proc. surastų nelietuviškų cigarečių pakelių buvo iš Baltarusijos. Santykinai daugiausiai nelegalių cigarečių pakelių rasta Šiauliuose (34 proc.), Šilutėje (26 proc.), Kaune (24 proc.) ir Radviliškyje (23 proc.).

„Lietuvos šešėlinė ekonomika“ – jau ketvirtą kartą LLRI išleidžiamas leidinys, kurio tikslas įvertinti šešėlio lygį šalyje 2015 m. ir analizuoti jo priežastis. LLRI kartu su partneriais atliko įsitraukimo ir požiūrio į šešėlių tyrimą 6 šalyse: Lietuvoje, Latvijoje, Estijoje, Lenkijoje, Švedijoje ir Baltarusijoje.

Lietuvos laisvosios rinkos institutas

Euro ir kitų valiutų santykiai (2016 metų gegužės 11 d.)

- 1 USD (JAV doleris) – 0,88 €
- 1 AUD (Australijos doleris) – 0,65 €
- 1 CAD (Kanados doleris) – 0,68 €
- 1 GBP (Didžiosios Britanijos svaras sterlingų) – 1,27 €
- 1 NZD (Naujosios Zelandijos doleris) – 0,68 €

Danijoje bus „raudonos mėsos mokestis“

Danijoje pateiktas siūlymas apmokestinti parduodamą galvijų mėsą ir taip mažinti jos vartojimą. Pasiūlymo iniciatoriai teigia, kad galvinkystė yra viena didžiausių pasaulinės klimato kaitos kaltininkų, todėl pradėję valgyti mažiau raudonos mėsos danai prisidėtų prie aplinkos išaugojimo.

„Raudonos mėsos mokesčio“ pasiūlymą pateikusių Danijos etikos tarybos teigimu, maitinimosi įpročių pakeitimas, racione mažinant raudonos mėsos, danams turėtų tapti svarbiu etikos klausimu ir asmeniniu kiekvieno žmogaus pasirinkimu.

Mokestis Danijos gyventojams taptų aiškiu signalu, kuris skatintų valgyti mažiau galvijienos, o vietoje jos rinktis aplinkai mažiau kenkiantį maistą.

Danijos etikos taryba yra nepriklausoma organizacija, kuri etiniais klausimais teikia patarimus ir konsultacijas šalies parlamentui, ministerijoms, viešosioms įstaigoms.

Taryba teigia, kad maisto pra-

monės tarša sudaro nuo 19 iki 29 proc. pasaulinių šiltnamio dujų emisijų, o tai žymiai daugiau nei transporto priemonių tarša. Galvijienos gamybos indėlis į klimato kainą – daugiau nei 10 proc. visos taršos šiltnamio dujomis, be to, pagaminti vienam kilogramui jautienos išnaudojama apie 43.000 l gėlo vandens.

Anot tarybos, Paryžiaus susitarimo siekis neleisti visuotiniam atšilimui padidėti daugiau nei 2°C neįmanomas, jei nebus įdiegtos maisto pramonės taršos reguliavimo priemonės.

Į Danijos etikos tarybos siūlymą netruko sureaguoti Danijos žemės ūkio ir maisto taryba, kuri pareiškė, kad mėsos apmokestinimas yra nepriimtinas būdas klimato problemai spręsti, nes danų vartotojai ir taip finansuoja daugybę priemonių bei projektų, kuriais siekiama mažinti taršą šiltnamio dujomis.

Eglė Markevičienė
„Verslo žinios“

Estų olimpinę aprangą siuvo ir lietuviai

Aštuntą kartą estų sportininkus vasaros olimpinėse žaidynėse aprėngs „Baltika group“ priklausantis prekės ženklas „Monton“. Dalis kolekcijos, sulaukusios palankių dizainerių įvertinimų, pasiūta „Utenos trikotaže“.

Estų stilistai ir dizaineriai „Monton“ nešykštėjo pagyrų.

„Kolekcija ryški ir dėl kontrastingų spalvų išsimenanti. Tačiau tuo pačiu ji lakoniška ir santūri – tik Estijos vėliavos spalvų“.

Estų dizainerė Maja Lullu pabrėžia, jog ši kolekcija apima viską – joje

Prie estų olimpinės aprangos prisidėjo ir Lietuvos įmonės.

Vz.lt nuotr.

yra patriotiškumo, kadangi pasirinktos vėliavos spalvos.

Lietuvių olimpiečiams kolekciją „RIO 2016“ kūrė sportinės aprangos gamintoja „Audimas“. Kolekcijos meninė idėja kilo stebint Lietuvą iš paukščio skrydžio.

„Verslo žinios“

Visgi atsisakys 500 eurų banknotų

Euro zona atsisako 500 eurų banknotų. Tokį sprendimą priėmė Europos centrinio banko (ECB) taryba. Didžiausios eurų kupiūros išdavimas bus nutrauktas apie 2018-ųjų pabaigą.

Tuo metu bus pradėti naudoti nauji 100 ir 200 eurų banknotai. Apyvartojėje esančios 500 eurų kupiūros liks teisėta mokėjimo priemonė, jos

bus keičiamos neribotą laiką.

Laipsniškai atsisakant 500 eurų kupiūros, tikimasi pažaboti nusikalstamos veiklos finansavimą. Atkreipiamas dėmesys į tai, kad 500 eurų banknotai naudojami nusikalstamiems tikslams, 500 eurų banknotas yra nelegalios veiklos instrumentas.

ELTA

„The New York Times“ ne tik laikraštis

JAV bendrovė „The New York Times“ (NYT), valdanti to paties pavadinimo laikraštį, vieną garsiausių Jungtinėse Valstijose, ketina pasiūlyti naują paslaugą – maisto produktų pristatymą į namus.

Planuojama pristatyti šviežius ingredientus patiekalams, kurių receptai spausdinami laikraščiui „The New York Times“ priklausančiame internetiniame tinklalapyje „NYT Cooking“. Tikimasi, kad produktai bus pristatomi per 48 valandas nuo užsakymo. Jų kaina kol kas tikslinama.

Pastaraisiais metais NYT pradėjo siūlyti įvairias paslaugas, kurios nėra tiesiogiai susijusios su laikraščiu verslu. Tarp jų – tokios paslaugos kaip vynų, įvairių aksesuarų su leidinio logotipu prekyba, konferencijų rengimas ir net turistinių kelionių į kitas šalis organizavimas.

Kaip rodo praėjusių metų NYT finansinės ataskaitos, bendrovė uždirbo apie 95 mln. dol. sferose, nesusijusiose su laikraščiu pardavimu.

Faktai.lt

SVEIKATA

Silpni lūžinėjantys nagai

GYD. ONA RADZEVIČIENĖ

Gražūs ir sveiki nagai yra kiekvienos moters ne tik puošmena, bet ir sveikatos rodiklis. Tačiau ne visuomet juos tokius turime. Dažnai mus vargina lūžinėjantys, besisluoksniuojantys nagai. Kodėl pasikeičia nago struktūra, kokie dažniausi pokyčiai, kaip stiprinti nagus, sužinosite perskaitę šį straipsnį.

Nago sandara

Pagrindinės nago sudedamos dalys yra keratinas, vanduo, geležis ir kalcio lipidai. Nors nago sudėtyje yra 10 proc. vandens, tačiau vanduo nagams yra labai reikalingas, ir nagai jį labai gerai sugeria. Todėl, norint išsaugoti nagų elastingumą bei lankstumą, labai svarbu juos drėkinti. Nagams senstant, juose esantis vandens kiekis sumažėja, todėl nagai tampa nelankstūs. Normaliai nago plokštelė per dieną užauga 0,1 mm, per mėnesį – 3–4 mm. Dieną ji auga dvigubai greičiau nei naktį. Senstant nagai auga lėčiau. Dažnai nagai pradeda slauksniuotis, lūžinėja, pagelsta. Kartais atsiranda smulkios duobutės, baltos dėmelės, išilginiai ruoželiai. Nagų spalvos, formos ar struktūros pasikeitimas neretai yra susijęs su organizmo pokyčiais ir su kai kuriomis ligomis. Todėl jiems atsiradus siūloma pasikonsultuoti su gydytoju dermatologu, kuris patars, ką daryti, o kartais net nustatys besivystančias ligas.

Dažniausiai pasitaikantys nago struktūros pasikeitimai

Sluoksniuotis linkę nagai

Nagai slauksniuojasi dėl šių priežasčių:

*lako valymas priemonėmis, kuriose yra acetono; nago karpymas žirklutėmis; nago padengimas laku be pagrindo, ar naudojimas pagrindo, kurio sudėtyje yra formaldehido; sausas patalpų oras; dažnas baseino lankymas (baseino vandenyje dažnai yra chloro); kalcio bei kitų svarbių vitaminų trūkumas; hormoniniai organizmo pokyčiai (paauglystė, menopauzė, diabetas).

Lūžinėjantys nagai

*Nagai lūžinėja dėl dažno rankų mirkymo karštame vandenyje, o ypač dirbant su įvairiomis cheminėmis šarminėmis valymo priemonėmis, kuomet

nenaudojama pirštinių. Ypač nagams kenkia indų bei langų valikliai. Jie džioviną odą ir nagus, pamažu ardo jų struktūrą, todėl nagai pradeda lūžinėti, slauksniuotis.

*Trupinėti ir lūžinėti nagai gali pradėti susirgus mažakraujyste, sutrikus periferinei kraujotakai, po įvairių dietų, kurių metu organizmas nepakankamai gauna kalcio bei kitų svarbių mikroelementų.

*Lūžinėjantys, neelastingi nagai būdingi vyresnio amžiaus žmonėms, o taip pat moterims, dažnai naudojančioms lako valiklį, kurio sudėtyje yra acetono.

Nago plokštelė išvagota skersiniais ruoželiais

Tai dažnai pasitaikantis nago paženklėjimas. Pagrindinė priežastis – nago pagrindas pažeidžiamas cheminių kosmetikos priemonių. Dažnas ir per gilus apynagių odos karpymas ar atstūmimas metaline dilde taip pat deformuoja nagų plokšteles. Dar viena galima priežastis – netinkama, nevisavertė mityba bei negydomos lėtinės ligos.

Nagai su juosvomis dėmelėmis

Dažnai tamsios netaisyklingos formos dėmės liudija, kad tai yra kraujosruvos, atsiradusios dėl fizinės traumos. Kartais organizmas taip reaguoja į kai kuriuos vaistus. Ryški, neišnykstanti juoda dėmė po nagu gali būti ir odos vėžio melanomos požymis. Mėlyną nagų atspalvį gali lemti širdies ir kraujagyslių ligos. Sergant šiomis ligomis nagai būna ne tik melsvi, bet ir sustorėję bei išgaubtos formos.

Pageltę nagai

Nagai dažniausiai pagelsta nuo rūkymo. Kartais nagai pagelsta, kai, prieš lakuojant raudona ar tamsia spalva, nepadengiama nagų lako pagrindu (angl. base coat).

Geltona nagų spalva gali išpėti ir apie infekcines ligas.

Nagų „žydėjimas“

Nagų „žydėjimas“ (baltos dėmelės) dažniausiai yra oro pūslelės tarp nago plokštelės ir nago guolio. Paprastai jos atsiranda dėl nedidelių traumų, pernelyg šiurkščių kosmetinių procedūrų.

Išilginiai ruoželiai nago plokštelėje

Išilginiai ruoželiai nago plokštelėje

gali atsirasti dėl nedidelių traumų, o taip pat esant blogam maisto įsisavinimui bei virškinimo sistemos problemoms.

Kaip stiprinti lūžinėjančius nagus

Viena iš svarbiausių priemonių norint turėti gražius ir stiprius nagus yra pastovus nagų drėkinimas. Sausi nagai skilinėja, slauksniuojasi, panagių odelės parausta, patinsta. Odos ligų specialistai siūlo kaskart nusiplovus rankas naudoti drėkinamą kremą. Atrodo keista, kad kuo daugiau rankas mirkome vandenyje, tuo daugiau jos sauseja ir silpnėja, bet tai yra dėl to, kad nuplauname natūralius aliejus, kuriuos būtina papildyti. Tai liečia ne tik rankų odą, bet ir nagus. Patepus rankas kremu, būtina įtrinti juo ne tik nagus, bet ir apynagės odelę. Taip pat siūloma naudoti įvairius drėkinamus kremus, skirtus nagų priežiūrai. Nakčiai, patepus rankas bei nagus, naudinga mūvėti medvilnes pirštines. Labai svarbu apynagių odelę drėkinti įvairiais aliejais. Nuo jos būklės daug priklauso nago stiprumas.

Dirbant namuose ar daržuose siūloma naudoti vienkartinės pirštines ar gumines su medvilniniu įklotu. Nagus stiprina įvairūs aliejai, taip pat vonelės su augaliniais aliejais, jūros druska kartu su jodu bei citrinos sultimis, želatina. Norint išsaugoti sveikus nagus,

svarbu juos teisingai prižiūrėti. Nepatartina nagus kirpti žirklutėmis, juos trumpinti siūloma kokybiška dilde. Kad nagų galiukai neskilinėtų, dildyti reikia viena kryptimi. Vengti karpyti ar stipriai atstumdyti apynagių odelę. Lako nuėmimui siūloma naudoti nuėmėjus be acetono. Kosmetikos gamintojai siūlo įvairias nagus stiprinančias priemones, tačiau nors gydytojai į jas žiūri skeptiškai, bet dauguma vartotojų pripažįsta teigiamą rezultatą. Padengus nagą stiprikliais, jis apsaugomas nuo sausėjimo, taip pat nuo sąlyčio su įvairiomis cheminėmis medžiagomis. Tiksliai naudojant pagal rekomendacijas, nagai iš tiesų sustiprėja.

Gydytojai dermatologai siūlo vartoti biotino (B grupės vitaminų) papildus, kurie sustiprina nagus, apsaugo nuo skilinėjimo bei lūžinėjimo. Siūloma dozė yra 30 mcg, bet kartais gydytojai paskiria 2,5 mg parai.

Svarbu yra ir pilnavertė mityba. Į valgiaraštį įtraukite žuvi, bent 2 kartus savaitėje valgykite raudoną mėsą. Šiuose produktuose yra daug nagams reikalingos geležies. Vartokite jūros kopūstus, špinatus, kuriuose gausu jodo bei morkas, turtingas vit. A. Kai kurie asmenys džiaugiasi stipriais nagais, kai vartoja kalcio, geležies, cinko, vitaminų B papildus.

Pastoviai nagus drėkinkite, venkite sąlyčio su cheminėmis medžiagomis bei aštriais drankiais, ir po kurio laiko galėsite džiaugtis gražiais bei sveikais nagais.

Paruošta remiantis:

www. WebMD,
www. Good Housekeeping,
www.groziodraugas.lt

ATLANTIC Express Corp.

SIUNTINIAI Į VISA EUROPOS SĄJUNGA

+ Ukraina, Baltarusija, Moldova, Rusija

Greičiausi pristatymo terminai

Kiekviena dėžė nemokamai apdrausta \$100

Siūlome automobilių gabenimą į visas pasaulio šalis, automobilių pirkimą iš visų JAV aukcionų, asmens turto perkraustymą

Asmeninės siuntos
708-907-3000

Siuntinių paėmimas iš namų
630-774-2136

Sekite savo siuntas:
AtlanticExpressCorp.com/tracking

Centrinio ofiso adresas:
8801 S. 78TH AVE, BRIDGEVIEW, IL 60455

Siuntinių Priėmimo Vietos

Atlantic Express Centrinis Ofisas
8801 S. 78th Ave. Bridgeview, IL 60455
Tel: 708-907-3000

Rita
6551 South Cass Ave Westmont, IL 60559
Tel: 630-964-7882

Florist Queen
1620 Pebblewood Lane Naperville, IL 60563
Tel: 630-741-4445

Eurus Deli
22 W. 535 Butterfield Rd., Glen Ellyn, IL 60137
Tel: 630-469-4290

Biomed
360 Townline Rd. Mundelein, IL 60060
Tel: 847-566-6676

Always with Flowers (Royal Petal Inc.)
1138 B S. State St. Lemont, IL 60439
Tel: 630-257-0339

Excel Insurance
5150 W. Belmont Ave #4, Chicago, IL 60641
Tel: 773-777-4700

Romanian American Network
6201 W. Howard St. B3 Niles, IL 60714
Tel: 847-897-6710

Granitex
704 N. Larch Ave. Elmhurst, IL 60126
Tel: 630-898-1838

Atlantic Express Chicago
2715 W. 71 St. Chicago, IL 60629
Tel: 773-476-2655

Harvest Fresh
(Vit. Booth) 100 E. Rand Rd. Arlington Hgts, IL 60004
Tel: 224-625-0331

Real Exteriors
3740 N. 25th Ave. Suite D Schiller Park, IL 60176
Tel: 847-671-1155

Lithuanian Plaza
9921 S. Roberts Rd., Palos Hills, IL 60465
Tel: 708-599-9866

Galos Caves
6501 W. Irving Park Rd. Chicago, IL 60634
Tel: 773-283-7701

Kurigaikščių Užėja
6312 S. Harlem Ave. Summit, IL 60501
Tel: 708-594-5622

Biomed 2
4548 N. Harlem Ave. Harwood Heights, IL 60706
Tel: 773-656-2430

Kalya
338 S. Rohlwing Rd. Palatine, IL 60074
Tel: 847-776-7766

Continental USA
2207 W Chicago Ave, Chicago, IL 60622
Tel: 773-489-9770

MANO VIRTUVĖ

Kas nemėgsta pyrago?! Šis receptas – ne tik „kitoks“, jis sveikesnis ir maistingesnis. Jo pagrindą sudaro ne tešla iš miltų, o ryžiai, o ant viršaus puikuoja gražios daržovės.

Ryžių pyragas su daržovėmis

Reikės:

200 g (7 oz) ryžių
100 g (3,5 oz) parmesano sūrio (maždaug 4 šaukštai tarkuoto)
100 g (3,5 oz) migdolų su odelėmis (arba migdolų miltų)
1 vidutinio baklažano
1 vidutinės cukinijos
2 trynių
saujos vyšnių pomidorų (keilių šakučių)
100–150 g (3,5–5 oz) mozzarellos sūrio
aliejaus
druskos, pipirų
šviežio baziliko lapelių

Sutarkuoti parmesaną (jei gabela), migdolos sumalti į miltus. Užstatyti virti ryžius.

Kol ryžiai verda, baklažaną ir cukiniją supjaustyti plonais griežinėliais, įkaitinti gilią keptuvę, įpilti aliejaus ir apkepti jame daržoves iš abiejų pusių. Padruskinti, papiprinti ir padėti ant popierinio rankšluosčio, kad susigertų riebalai.

Vyšninius pomidoriukus (galima

su šakelėmis) taip pat apkepti, padruskinti, papiprinti.

Kepimo formą iškloti kepimo popieriumi, patepti sviestu, pabarstyti tarkuotu sūriu. Išvirtus ryžius karštus išversti į dubenį, įmušti 2 trynius, suberti 2 šaukštus migdolų miltų, druskos, pipirų ir viską išmaišyti.

Ryžių mišinį sudėti į kepimo formą, dugną ir šonus gražiai apspausti suformuojant pyrago pagrindą.

Kepti 190°–200°C (375–390 F) apie 20–30 minučių. Iškeptą pyragą išimti iš orkaitės, kartu su kepimo popieriumi atsargiai iškelti iš formos, perdėti į didelę lėkštę ir tada atsargiai ištraukti kepimo popierius.

Iškeptą ryžių pyragą apdėti keptais baklažano ir cukinijos griežinėliais. Papuošti pomidoriukais.

Pabarstyti smulkiais mozzarellos (100–150 g) gabaliukais ir šviežiu kapotu baziliku.

Šis pyragas skanus pats savaime, bet, jei norite sotesnių pietų, galite jį pateikti kartu su keptu viščiuku.

Skanaus!
Jūsų **Indrė**

Nijolė Dėdinas, gyvenanti Elmhurst, IL, pratęsė metinę „Draugo“ prenumeratą ir paaukojo 100 dol. laikraščio leidybos išlaidoms sumažinti. Nuoširdžiai dėkojame, kad skaitote mūsų laikraštį ir dosniai remiate.

Algirdas Suvaizdis, gyvenantis Berwyn, IL, kartu su metinės „Draugo“ prenumeratos mokesčiu atsiuntė 100 dol. laikraščio leidybos išlaidoms sumažinti. Ačiū, kad skaitote mūsų laikraštį, ačiū, kad dosniai remiate.

Rimtis Tallat-Kelpša, gyvenantis Tucson, AZ, pratęsė metinę „Draugo“ prenumeratą ir paaukojo 100 dol. laikraščio leidybos išlaidoms sumažinti. Nuoširdžiai dėkojame už dosnią paramą.

Petras Pagojus, gyvenantis Detroit, MI, suprasdamas nelengvą „Draugo“ leidybos finansinę padėtį, išlaidoms sumažinti atsiuntė 100 dol. Esame labai Jums dėkingi už dosnią paramą.

Birutė Viskanta, gyvenanti Los Angeles, CA, kartu su metinės „Draugo“ prenumeratos mokesčiu atsiuntė 100 dol. Ačiū, kad skaitote mūsų laikraštį, ačiū, kad jį dosniai remiate.

Alė Namikienė, gyvenanti Elmhurst, IL, atsiuntė „Draugui“ 100 dol. Ačiū, kad taip dosniai remiate mūsų laikraštį.

CHIRURGAI

PETRAS V. KISIELIUS, MD, FACS
INKSTŲ, PŪSLĖS, PROSTATOS
GYDYMAS BEI CHIRURGIJA
Center for Health
1200 S. York, Elmhurst, IL 60126
Tel. 331-221-9004

VIDAUS LIGOS

EDMUNDAS VIŽINAS, M.D., S.C.
VIDAUS LIGŲ GYDYTOJAS
Kalbame lietuviškai
6918 W. Archer Ave. St. 5 ir 6
Chicago, IL 60638
Tel. 773-229-9965
Valandos susitarus

DANTŲ GYDYTOJAI

DR. JOVITA KERELIS

DANTŲ GYDYTOJA
9525 S. 79 th Ave., Hickory Hills, IL
Tel. 708-598-8101

EUGENE C. DECKER, DDS, P.C.

DANTŲ GYDYTOJAS
Lietuviams sutvarkys dantis už prieinamą kainą
Susitarimui kalbėti angliškai arba lietuviškai
4647 W 103 St, Oak Lawn, IL
Tel. 708-422-8260

SKAUSMO GYDYMAS

DR. RENATA VARIAKOJYTĖ

SKAUSMO GYDYMO SPECIALISTĖ
7600 W. College Drive
Palos Heights, IL 60463
Tel. 708-361-5550
Nugaros, kaklo, galvos, sąnarių bei kitų
skausmų gydymas

AKIŲ LIGOS

ARAS ŽLIOBA, M.D.

AKIŲ LIGOS – CHIRURGIJA
219 N. Hammes Avenue
Joliet, IL 60435
Tel. 815-741-3220

ADVOKATAI

Advokatas GINTARAS P. ČEPĖNAS

6436 S. Pulaski Rd.,
Chicago, IL 60629
Tel. 773-582-4500
Valandos susitarus

**Remkime
Draugo fondą
www.draugofondas.org**

ĮVAIRŪS

■ Moteris, turinti medicininį išsilavinimą, pasišventusi ligonių ir senų žmonių priežiūrai, turi automobilį, legali, ieško darbo. Gali dirbti Čikagoje ir jos priemiesčiuose. Tel. 773-330-0092.

■ Moteris ieško žmonių priežiūros darbo su grįžimu namo, gali prižiūrėti ir vaikus, galimi pakeitimai. Siūlyti įvairius variantus. Tel. 331-245-5378

■ Moteris ieško žmonių priežiūros darbo su gyvenimu. Didelė darbo patirtis, minimali anglų kalba, nevairuoja. Gali pakeisti savaitgaliais. Tel. 773-940-5264.

■ Vyras ieško nebrangiai išsinuomoti studiją ar vieno miegamojo butą Lemont, IL. Tel. 708-220-3202.

■ Vyras ieško žmonių priežiūros darbo pakeitimų. Tel. 773-757-9666.

■ Moteris ieško žmonių priežiūros darbo su gyvenimu. Didelė darbo patirtis. Gali pa-

keisti bet kurią savaitės dieną. Siūlyti įvairius variantus. Tel. 773-640-3559

■ Medikė ieško senų žmonių priežiūros darbo IN, MI, IL valstijose. Patirtis, rekomendacijos, gali išleisti atostogų. Siūlyti įvairius variantus. Tel. 773-280-3421.

■ Moteris ieško pagyvenusių žmonių priežiūros darbo. Gali gyventi kartu, vairuoja, turi rekomendacijas. Gali dirbti bet kurioje valstijoje. Tel. 847-281-6659.

■ Moteris ieško senelių priežiūros darbo tris ar keturias valandas per dieną. Tel. 773-387-7232.

■ Vyras ieško žmonių priežiūros darbo. Gali pakeisti tik savaitgaliais. Tel. 773-600-2887 arba 773-387-7232.

■ Moteris ieško žmonių priežiūros darbo su gyvenimu, ar grįžimu, ar savaitgaliais. Siūlyti įvairius variantus. Tel. 773-712-5906.

Dovanoju du oro vėsintuvus. Tel. 773-387-7232

Kun. dr. prof. Kęstučio Trimako paskutinė knyga

„Mano pasaulėjautos kelionė“

pasiekė Čikagą. Knygą sudaro trys dalys: 1. kun. Trimako parašyti tekstai apie savo jaunų dienų patirtį; 2. jaunystės dienoraščiai iš karo pabėgėlių stovyklų Vokietijoje; 3. atsiminimai apie autorių – su juo bendravusių, dirbusių asmenų įžvalgos. Knyga išleista kun. Trimako testamentu paskirtomis lėšomis.

Knyga parduodama „Drauge“. Jos kaina – **30 dol.** (be persiuntimo išlaidų). Visos surinktos lėšos bus persiūtos į Lietuvą, į kančinės Adelės Dirsytės fondą.

DRAUGAS – 773-585-9500

Jaunimo centro rėmėjai

2015 m. balandžio 27 d. – 2016 m. balandžio 18 d.

- 10,000 dol. Lietuvių Fondas
 8,839 dol. Jaunimo centro moterų klubas
 1,000 dol. Donatas Januta, Patricia Nelia Paulauskas
 650 dol. Nemira Šumskienė
 590 dol. John R. Dainauskas
 500 dol. Gražina Santoski, Nijolė Dėdinas
 290 dol. Jonas/Rūta Spurgis
 260 dol. Vaclovas/Margarita Momkus
 250 dol. Vytautas Graužinis
 220 dol. Jurgis/Viligailė Lendraitis
 210 dol. Julius/Regina Matonis, R. John Rapšys
 200 dol. Dalia/Jurgis Anysas, Grasilda Reinys, Nijolė Bražėnas, Stasys Strašius, Stepas Stanovičius
 190 dol. Zita Baltramonas
 170 dol. Vincent Lukas
 150 dol. Birutė Bulota, Birutė Kožičienė, Brighton Parko LB c/o Viktoras Kelmelis, Raminta Sinkus, Rimas/Pranutė Domanskis
 145 dol. Milda/Viktoras Šatas
 140 dol. Aldona Šmulskštienė, Juozas/Daila Liubinskas, Romas/Birutė Viskanta
 130 dol. Marija Remienė, Stasė Bacevičienė
 120 dol. Dalia Šaulys, Dalia Tallat-Kelpša Urbutis, Kastytis A. Jucas; Kęstutis/Dalia Ječius, Marija/John Utz, Palmira Janušonis
 110 dol. Danguolė Kviklys, Emilija Pretkelis
 105 dol. Henrikas/Ilna Laucius
 100 dol. Aldona Juozevičius, Aldona Mažeika, Aldona Rekašius, Algirdas/Laima Stepaitis, Algis/Violeta Paulius, Ana Jonas, Atlantic Express Corp, Audrė Budrytė-Nakienė, Birutė Lintakas, Chicago Lithuanian Women's Club, Cicero Lith. Hunt & Fish Club, Gene Miglinas, Irena Dirda, Irena/Sabina Ančerys, Jonas/Ona Daugirdas, Marytė Vizgirdienė, Ramunė Kubilius, Vaclovas/Asta Maria Kleiza, Vida R. Kasuba
 95 dol. Danguolė Bartkus, Jonas/Jūratė Variakojis, Liuda Butikas, Sigita/Gediminas Damašius
 80 dol. Antanas/Viktorija Valavičius, Dalia Stankaitis, Danguolė Ilginis, Enata Skrupskelis
 75 dol. Romualdas Kriaučiūnas
 70 dol. Aldona Venckūnas, Edmundas/Erika Brooks, Elena Aglinskas, Elena Jasaitienė, Linas Sidrys, Ray/Dana Norvaišas, Teodoras/Ritonė Rudaitis, Vaclovas/Vanda Mažeika, Vytautas Markevičius
 60 dol. Dainius/Nida Petronis, Robert/Gaile Vitas, Rūta Dudzik
 55 dol. Regina Juškaitis
 50 dol. Agnes Bigelis, Aldona Kavaliūnas, Alfreda Daubaris, Algirdas/Raminta Marchertas, Bronius Nainys, George Augius, Gražina Damijonaitis, Gražina Šeduikis Joyce, Irena/Jonas Valaitis, Janina Miknaitis, John/Gražina Rimkūnas, Jonas Krutulis, Laima Repeika, Povilas S. Žumbakis, Ramūnas/Danguolė Vanagūnas, Rūta Daukus, Theresa Strolia, Vacys/Viktorija Šaulys, Vida Šilas, Vidmantas Raišys
 45 dol. Elena Wasilewski, Salomėja Daulienė
 44 dol. Joseph P. Kalvaitis
 40 dol. Asta Skripkauskaitė, Audronė Tamulienė, Birutė Zaksas, Daiva Meilė, Frauke Uogintas, Julia Smilga, Ramunė Papartis, Vilma Poliuvienė
 35 dol. Eugenija Kolupailaitė
 30 dol. Algimantas/Stasė Damijonaitis, Algirdas Čepėnas, Algirdas/Aušra Saulis, Aniceta Giedraitis, Antanas Paužuolis, Birutė Navickas, Dalia Puškorius, Elena Lapėnas, Elvyra Narutis, Gražina Kenter, Gražina Traška, Ina Čygaite-Nicewander, Irena Kerelis, Jonas Svera, Jonas/Nijolė Kučėnas, Jonas/Valeria Pleirys, Laima Milaitis, Lilija Gelažis, Marija/Jūratė Arštikys/Medziak, Nijolė Gierštikiėnė, Nijolė Remeikis, Rasa Aleksiuėnas, Stasė Mikelevičius, Vaclovas/Danutė Jakovickas, Vida Rupšienė, Virgius/Roma Norkus
 25 dol. Arvydas/Daiva Barzdukas, Darius/Lydia Polikaitis, Juozas/Birutė Kasperavičius, Narimantas/Janina Udrys, Rimantas Bitėnas
 20 dol. Albertas Kerelis, Algimantas Totilas, Auksė Kane, Aurelija Malel, Aušrelė Sakalaitė, Birutė Podienė, Emma Petraitis, Irma Laisvėnaitė, Janina/Feliksas Bobinas, Jonas Labanauskas, Jūratė Tamulaitienė, Kęstutis Keblys, Kristina Lapienyte, Liucija Beržinskas, Liucija Hoffman, Marie Vanagas, Marija Smilgaitė, Marija Neniškis, Mindaugas/Aldona Bielskus, Neringa Aleksonis, Petras/Laima Aleksa, Rugilė Šlapkauskas, Sofija Jelionis
 15 dol. Alex/Dana Vitkus, Algis Vingelis, Jadvyga Biskis, Ramunė Račkauskas, Rimas/Alma Stočkus
 10 dol. Andrew/Alice Rasutis, Audronė Bernatavičius, Constantine Kliorys, Dana/Rimantas Dumbrys, Kazys Matonis, Kęstutis Sidabras, Marija Paškevičius-Sakaitė, Mary Collins, Marytė Černius, Nijolė Pupienė, Nijolė Stelmokas, Rimvydas Miliūnas, Susan/Paul Binkis, Tadas Mickus, Viktoras Motušis, Vladas/Valeria Plepys, Vytautas Jonaitis
 6 dol. Marta Ruikis

Ataskaitiniu laikotarpiu Jaunimo centrui iš viso paaukota 25,124 dol.

Jaunimo centro taryba nuoširdžiai dėkoja visiems aukotojams, kviečia ir toliau nepamiršti šio vieno seniausių lietuviškos kultūros židinių Amerikoje, prisiminti mus švenčių progomis, paminėti palikimuose. Taip pat kviečiame prisijungti naujus narius. Aukos nurašomos nuo valstybinių mokesčių. Fed. tax ID # 36-411-3792

Čekius rašykite „Lithuanian Center“,
 adresas: 5620 South Claremont Ave., Chicago, IL 60636.
 Telefonai pasiteirauti: 773-778-7500, 773-507-8692.

Tapkite pačiais sveikiausiais lietuviais!

Kad daugelis žino Strolia pavardę, „kaltas“ Faustas Strolia, ypatingai daug aukojęsis lietuvių bendruomenės labui. Faustas tikėjo, kad sovietinė Lietuvos okupacija buvo Lietuvos priešas, žlugdantis lietuvišką kultūrą. Todėl savo gyvenimą jis pašventė tos kultūros išlaikymui. Fausto sūnus Povilas tiki, kad yra kitas priešas, kuris stengiasi sužlugdyti gyvenimo kokybę ir pavergti ne tik lietuvius, bet ir amerikiečius. Šis priešas skleidžia propagandą norėdamas, kad visi patikėtų, jog tai, kas vyksta, yra „normalu“. Jis slepia nuo jūsų informaciją. Šis priešas turi stiprius sąjungininkus valdžioje, kuriems jūsų buvimas vergais yra naudingas. Trumpai tariant, šis priešas žlugdo jūsų entuziazmą gyventi, pavogdamas jūsų energiją, jūsų sveikatą, paversdamas jus priklausomais. Šio priešo padaryta žala pasireiškia įvairiai: depresija, vėžiu, cukralige, nutukimu, letargija ir daugeliu kitų problemų. O blogiausia, kad tai paliečia ne tik jus, bet ir jūsų artimuosius.

Povilas Strolia

O dabar gera naujiena: Povilas tiki, kad nuo to neturėtumėt kentėti nei jūs, nei jūsų artimieji ar draugai. Tačiau siekdami pagerinti padėtį negalite likti pasyvūs. Turite kažką daryti. Povilas, kaip ir jo tėvas Faustas, nori prisidėti prie jūsų gerovės. Matydamas, kad 1) žmonės pradeda vartoti vaistus vis jaunesniame ir jaunesniame amžiuje, arba 2) priauga nereikalingus svarus svorio, arba 3) nepaisant, kad šių laikų medicina yra tobulesnė ir daktarai geresni, sergančių žmonių skaičius didėja, Povilas nutarė, kad tam viskam reikia padaryti galą. Jis siūlo jums peržiūrėti savo įsitikinimus apie tai, kas laikoma „normalu“. Pagalvoti, ar nesate pasidavę jus supančiai subtiliai propagandai. Jis nori jus įtikinti, jog 2016-tais metais jūs turite progą tapti pačiais sveikiausiais, geriausiai besijaučiančiais žmonėmis pasaulyje – arba pačiais nesveikiausiais.

Jeigu jums rūpi atstatyti savo gyvybingumą ir sveikatą (dažnai tai reiškia svorio numetimą) ir tapti sveikiausiais istorijoje lietuviais, Povilas siūlo pasiklausti jo paskaitos apie ląstelių atsinaujinimą. Ląstelių atsinaujinimas (Cell Reset) yra 28 dienų programa, sėkmingai vykdoma Europoje, o dabar pasiekusi ir Ameriką. Povilas tiki, kad lietuviai yra protingi, ir nenori, kad jie patektų į tas pačias pinkles, į kurias patenka daugelis žmonių. Jeigu jūs stokojate ener-

gijos, priaugote svorio, pradėjote vartoti vaistus arba esate priklausomas nuo kofeino, ši paskaita gali padėti jums ir jūsų šeimai. Povilas tiki, kad ši 28 dienų programa gali būti didžiulio pasikeitimo jūsų gyvenime pradžia. Jis kartu su daktare **Violette Kolcan** skaitys dvi paskaitas Pasaulio lietuvių centre šį **sekmadienį, gegužės 15 d., tuoj po šv. Mišių, t. y. 10 val. r. ir 12 val. p. p.** Pasaulio lietuvių centro adresas – 14911 E. 127th St., Lemont, IL. 60439. **Povilas Strolia** kviečia jus dalyvauti!

Lithuanian World Center

→ MAY 15th 12pm & 3pm Presentations

How to Lose Weight & Become Healthier in 28 Days

NEW in USA! 28 Day Program!
Proven European System!

with
Dr. Violette Kolcan
OMD, LAC

cellRESET
activate your body

Povilas Strolia

"It works I lost Twenty One lbs, in 28 Days, Eating 4x per day & without exercise" Joseph Miller

"Down 20 lbs! It really works! I was never hungry!" Terese Stroliene

Lietuvių Fondo parama – išeivijos istorijai išsaugoti

DP stovyklų atsiminimų garso įrašai.

LTSC nuotr.

KRISTINA LAPIENYTĖ

Nuo pat įsikūrimo 1962 m., Lietuvių Fondas (LF) savo jėgas skiria plačiai išeivijos veiklai remti. Tikriausiai sunku būtų suskaičiuoti, kiek organizacijų ir projektų Lietuvių fondas yra parėmęs per savo gyvavimo metus. Ne išimtis ir Lituanistikos tyrimo ir studijų centras (LTSC). Nuo pat jo įkūrimo 1982 metais, LF skyrė paramą archyvų išlaikymui, parodų rengimui, knygų leidybai, kadangi vienu iš savo rėmimo uždavinių LF laiko lietuvišką kultūrą ir teigia, kad lietuviška kultūra – tai „mus visus vienijanti gija“.

Pastaraisiais metais LF, šalia kitų projektų, parėmė ir vieną įdomų LTSC projektą – „DP stovyklų atsiminimų garso įrašų skaitmeninimas“. Kitos tautos stengiasi sukaupiti kiek įmanoma daugiau gyvųjų liudytojų atsiminimų ir naudoja juos kaip lygiavertį istorijos dokumentą. Lietuvių istorijos tyrinėtojai tik dabar pradeda suprasti sakytinės istorijos svarbą objektyviosios istorijos rašymui. Antrojo pasaulinio karo išeivių istorija yra tikrai ne mažiau vertinga ir reikalinga, kad ją reikėtų tinkamai išsaugoti. Neseniai JAV Lietuvių Bendruomenės (JAV LB) vykdytas sakytinės istorijos projektas išsiplėtojo į gražią ir jautrią pasakojimų pilną knygą „Galvojom, kad greit grįšim“, kuri tikrai papildė sakytinės istorijos šaltinius.

Tačiau dar prieš gerus du dešimtmečius, 1980–1982 metais, Pedagoginio lituanistikos instituto (PLI) Čikagoje studentai, vadovaujami tuometinio PLI rektoriaus prof. dr. Jono Račkausko, dr. Sauliaus Girniaus ir Birutės Tamulynaitės, rinko lietuvių imigracijos atsiminimų įrašus. Studentai apklausinėjo savo artimuosius ar pažįstamus apie jų kelionę iš Lietuvos, išgyvenimus ir potyrius Vokietijoje bei įsikūrimą Amerikoje. Iš viso įrašyta arti šimto magnetinių kasetėlių iš žmonių atsiminimų apie tai, ką jie veikė Lietuvoje prieš išvykimą, kaip vyko pasitraukimas iš Lietuvos ir kokie buvo likimai išeivijoje. Daugiausiai interviu atliko Birutė Tamulynaitė, Ramona Steponavičiūtė, Robertas Vitas, keletą pokalbių yra padarę Albertas Kerelis, Jr., Aušra Jasaitytė, Saulius Gaižutis, Daiva Grigaitytė, Jūra Avižienytė ir kt. Studentai vadovavosi ir respondentus apklausinėjo pagal tam tikrą sudarytą klausimyną, kuriame buvo tokie klausimai, pvz.: „Kokios profesijos buvote jūs ar jūsų tėvai Lietuvoje“, „Kodėl ir kada apsisprendėte palikti Lietuvą“, „Kokių įdomesnių nuotykių patyrėte

Adelheid Armhold ir Pranas Domšaitis

kelionėje į Vokietiją” ir pan. Projektas buvo tikrai naudingas, užrašyti atsiminimai tokių žmonių kaip dr. Antanas Razma, dr. Pranas Razminas, dr. Kazys Pemkus, Birutė Vindašienė, Juozas Polikaitis, Juozas Tamulis, dr. Algirdas Ostrauskas, dr. Antanas Klimas, Apolinaras Bagdonas, Leonardas Kerulis, kun. Leonas Zaremba ir daugelio kitų.

Kadangi magnetinės juostos, ypač kasetės, nepasižymi ilgalaikiškumu, LTSC nutarė kreiptis pagalbos į LF bei Šaulių šeimos fondą ir prašyti paramos šioms kasetėms perrašyti į skaitmeninį formatą, kad šis svarbus palikimas nepranyktų. Gautos paramos dėka pavyko įsigyti kasetėlių perrašymo aparatą bei priemonių ir pradėti apskaitos bei skaitmeninimo darbus.

Vienas atradimas buvo tai, jog tarp projekto kasetėlių atsirado ir vienas garso įrašas, kuriame užfiksuotas pokalbis su Prano Domšaičio našle Adelheid Armhold Domsaitis Zvironas, kuri įrašė LF įgalioti dailininkai Bronė Jameikienė, Adolfas Valeška, Romas Viesulas ir Kazys Žvironas. Šis įrašas, be abejo, labai svarbus išeivijos dailės tyrinėtojams.

Tačiau ne mažiau įdomūs yra ir paprastų žmonių pasakojimai apie patirtus išpūdžius ir išvaizdavimą, kokia bus išeivijos ir Lietuvos ateitis po keliasdešimt metų. Į klausimą „Ar galvojote kada nors grįžti į Lietuvą, kol dar jinai buvo okupuota“ visi kaip vienas atsakė neigiamai, o štai apie išeivijos ateitį nuomonės išsiskyrė. Vieni tikėjosi, kad lietuviai išeivijoje išsilaikys kaip stipri ir nedaloma bendruomenė, kiti jau tada, apie 1980-uosius metus pastebėjo, kad jaunoji karta nebe taip stipriai laikosi įsikibusio lietuviškos ir prognozavo ne tokią optimistišką ateitį. Buvo įdomu paklausti dr. Antano Razmos, LF įkūrėjo pasvarstymų ir prisiminimų bei idėjų, kaip atrodys LF bei lietuviška išeivija po keleto dešimtmečių. Nors tuo metu

Skaudžią netekties valandą dėl brolio

A † A ALGIMANTO K. SILIŪNO

mirties, reiškiamo nuoširdžią užuojautą Lietuvių Fondo tarybos nariui DONATUI SILIŪNUI su šeima bei visiems artimiesiems, giminėms ir draugams. Telydi Jus paguoda ir dvasios stiprybė.

Lietuvių Fondo taryba ir valdyba

A † A JUOZUI ARDŽIUI

mirus, širdingai užjaučiame žmoną RĖDĄ, dukreles RASĄ, RĖDĄ ir AUDRĄ su šeima, gimines bei artimuosius.

Liūdime kartu su jumis netekties valandoje.

Lietuvių Fronto Bičiuliai – Į Laisvę Fondas

tikriausiai ir nebuvo lengva tuo tikėti, bet atrodo, kad ir dr. A. Razma, ir kiti kalbinti Fondo įkūrėjai (kaip Alicija Rūgytė) tikėjo, kad praėjus daugiau nei 35 metams nuo šių pokalbių LF, sustiprėjęs kaip niekada, toliau padės vystyti lietuvišką veiklą išeivijoje.

Iš beveik 70 metų perspektyvos įdomu pažiūrėti, kaip žmonės vertino gyvenimo sąlygas, patirtas Vokietijoje ir keliaujant į Ameriką. Pasak Nijolės Jankutės-Užubalienės, „buvo labai sunku su maistu anglų zonoje“, tačiau „visi buvom jauni, lankėm gimnazijas, pilni idealizmo. Svarbu, labai daug turėjom vilties, entuziazmo... Skautavimas, šokiai, tas viskas labai palengvino (gyvenimą – aut. past.). Net negalvodavom, kad mes čia kokie nelaimingi ar alkani...“ Jai antrino ir Bronius Krokys, sakydamas, kad nors (ypač) viengungiams ir buvo sunkiau su maistu, mat gaudavo tik labai mažai prastos dešros visai savaitei, bet socialinis gyvenimas buvo „labai judrus, veikė mokyklos, gimanazijos, tautiniai šokiai, chorai, ėjo laikraščiai“. Savo kelionę į Vakarus B. Krokys apibūdina taip: „ypatingų nuotykių nebuvo, apart bombardavimo...“. Bombardavimai tarsi buvo gyvenimo kasdienybė, taigi nebelaikoma „ypatingu“ įvykiu. Žinoma, neapsieita ir be netiktų istorijų, pvz. tokia, kurią papasakojo N. Jankutė-Užubalienė, kai viena mergaitė iš Liubeko stovyklos paklydo ir nuėjo į rusų zoną ir tik su Liubeko burmistro pagalba bei anglų administracijos dėka pavyko ją grąžinti atgal.

Aišku, pasitaikė ir linksmy istorijų, tokių, kaip A. Rūgytės papasakota, kaip vienas Californijos lietuvis milijonierius atvežė pas ją savo sūnų, kad šiam surastų lietuvių žmoną. Deja, atrodo piršlybos nebuvo labai sėkmingos...

Didžioji dalis apklaustųjų į klausimą „Kaip jums pasirodė Amerika, ar tikėjotės pamatyti tai, ką čia pamatėte, atsakė, jog juos tik atvykus labiausiai nustebino šiukšlinos gatvės ir netvarka. Tačiau visi pabrėžė, kad stengiasi savo vaikus auklėti lietuviška dvasia. Vyresniosios kartos lietuviai, tėvai, sakė, jog neverčia vaikų bendrauti vien tik su lietuviais ir nelabai drau-

džia bendrauti su svetimtaučiais, tačiau vaikų atsakymuose atsispindėjo mintis, jog tėvai, nors kartais ir nebyliai, tačiau vis tikėjosi, kad vaikai daugiausia laiko praleis lietuvių būryje.

Visada įdomu klausyti prognozių ateičiai ir paskui žiūrėti, kaip jos išsipildė. 1980-aisiais dr. Antanas Razma teigė, kad „gal kartais po 20 metų gali tekti grįžti į laisvą Lietuvą“ (tai būtų apie 2000 m. – aut. pastaba), bet čia tikra svajonė ir geros viltys... Atrodo, kad ta svajonė tapo realybe greičiau, nei dr. A. Razma bei didžioji dalis apklaustųjų 1981 metais tikėjosi.

Žinoma, tuo metu jau matėsi tam tikri pokyčiai lietuvių išeivijos gyvenime ir vyresnioji karta juos dažnai vertino nevienareikšmiškai. Vieni respondentai atsakė, jog mano, kad išeivijos laukia neišvengiamas nutautėjimas, kadangi jaunoji karta nebesidomi savo tėvų veikla, kiti gi manė visai priešingai, kad organizuojasi puikus lietuviškas jaunimas, kuris pratęs lietuviškas tradicijas. Į klausimą, ar tikėjotės, kad lietuvių išeivija bus tokia, kokia dabar yra ir kokią išivaizduojate ją toliau. A. Razma atsakė kad jis dabar (1981 m.) yra didesnis optimistas nei buvo išvažiavęs iš Vokietijos, nes atrodė, kad šitokioje didelėje šalyje išsibarsčiusiems lietuviams nebus įmanoma susiorganizuoti. Pasak jo, „šandien reikia laikyti stebuklu, kad mes turim puikų lietuvišką jaunimą, todėl ir kilo idėja suorganizuoti tą LF su keliais milijonais, kad galėtume palikti jūsų ateinančioms kartoms stiprų finansinį pagrindą, kad mums išėjus jūs, jaunieji, toliau veiktumėte, nepaliktumėte tautos be užnugario čia, užsienyje ir tokiu būdu mūsų tautos ateitis kartu su išeivijos jaunaisiais intelektualais turėtų būti šviesi ir kada nors mes visi galėsime džiaugtis laisva Lietuva“.

Atrodo, kad šie žodžiai buvo pranašiški ir kad dabar LF toliau tęsia savo sumanytojų darbus ir padeda lietuviškoms organizacijoms išeivijoje, tokioms kaip LTSC, vykdyti projektus, kurie stengiasi išlaikyti lietuvių tautos istorinį palikimą.

Kristina Lapienyte – LTSC vykdomoji vicepirmininkė

PAS MUS IR APLINK MUS

■ **Švč. Mergelės Marijos Nekaltojo Prasidėjimo** bažnyčioje (2745 W. 44th St., Chicago, IL 60632) šį sekmadienį, gegužės 15 d., 10 val. r. švęsime Šventosios Dvasios nužengimo į žemę šventę – Sekmines. Su Sekminėmis baigiasi Velykų laikas. Eucharistijos šventimą atnašaus kun. Gediminas Keršys. 15 min. prieš pamaldas susikabėsime Švč. Mergelės Marijos litaniją. Taip pat primename, kad šv. Mišios lietuvių kalba atnašaujamos ketvirtadieniais, 8 val. r., po jų klausomos išpažintys. Maloniai kviečiame visus dalyvauti.

■ **Gegužės 15 d., sekmadienį, maloniai kviečiame** į Lietuvių Operos premjerą – Franz Lehara operetę „Paganini“, kuri vyks 3 val. p. p. Morton High School auditorijoje (2423 S. Austin Blvd, Cicero, IL 60804). Pernai įsigytus bilietus pakeisime į naujus. Bilietus pakeisti galite sekmadieniais Pal. Jurgio Matulaičio misijoje Lemonte po 9 val. r. ir 11 val. r. Mišių. Pasiteirauti tel. 773-547-0520.

DRAUGAS • 773-585-9500

„Kova dėl sliekų“

Dr. Šarūno Peckaus nuotr.

Šeštadienį, gegužės 21d., Baltijos jėzuitų plėtros projekto tarybos narys Tadas Birutis kviečia į paukščių stebėjimo iškylą „Tėvo Saulaičio takais“ Lemonto apylinkėse. Norinčius dalyvauti prašome pranešti el. paštu: lithjesuit@hotmail.com arba palikti žinutę tel. 630-243-6234. Daugiau informacijos bus suteikta užsiregistravusiems.

Švč. M. Marijos pasirodymo Fatimoje sukakties minėjimas

Šį penktadienį švenčiama Švč. Mergelės Marijos pasirodymo Fatimoje, Portugalijoje, 99-erių metų sukaktis. 1917 m. gegužės 13 d. Švč. Mergelė Marija pasirodė trims piemenėliams: septynerių metų Jacinta Marto, jos devynerių metų broliui Francisco Marto ir jų dešimtmetei pusseserei Lucia Dos Santos. Marija vaikeliams pasirodė šešis kartus, nuo gegužės iki spalio, kiekvieno mėnesio 13-tą dieną, ir prašė jų kasdien kalbėti rožinį už pasaulio taiką ir nusidėjėlių atsivertimą.

1917 m. spalio 13 d. įvyko „Saulės stebuklas“, kurį stebėjo 80 000 žmonių, „Saulės stebuklą“ trims Fatimos vaikeliams Švč. Mergelė Marija prižadėjo kaip jos pasirodymų įrodymą.

Šv. Popiežius Jonas Paulius II savo išgijimą po to, kai į jį buvo pasikėsinta Šv. Petro aikštėje 1981 m. gegužės 13 d., priskyrė Fatimos Marijos užtarimui. Iš jo kūno išimtą kulką popiežius paprašė įmontuoti į Fatimos Marijos statulos karūną.

Fatimos Marijos pamokymas kasdien kalbėti rožinį už pasaulio taiką šiandien taip pat aktualus, kaip ir 1917 m.

Čikagos Marquette Parko rajone esanti St. Adrian parapija švęs Fatimos pasirodymo 99-ąją sukaktį šv. Mišiomis ir trijų Fatimos vaikelių statulų apaštališku palaiminimu. Tris naujas natūralaus dydžio statulas (jos sukurtos pagal 1917 m. darytą piemenėlių nuotrauką) palaimins Jo Ekscelencija vyskupas Andrew Wypych. Šv. Mišios St. Adrian bažnyčioje, 7000 S. Washtenaw, bus atnašaujamos gegužės 13 d., penktadienį, 8:15 val. r., o po jų, 9 val. r., rožių sode vyks statulų palaiminimas.

Visi kviečiami dalyvauti šiame renginyje ir tuo būdu švęsti Šv. Mergelės Marijos pasirodymo Fatimoje 99-tą sukaktį. Daugiau informacijos – St. Adrian parapijos raštinėje tel. 773-434-3223.

St. Adrian parapijos info

Advokatas
VYTENIS LIETUVNINKAS
4536 W. 63 Street
Chicago, IL 60629
(Skersai gatvės nuo „Draugo“)
Tel. 773-284-0100

Namams pirkti paskolos
duodamos mažais mėnesiniais
įmokėjimais ir prieinamais nušimčiais.
Kreipkitės į
Mutual Federal Bank,
2212 West Cermak Road.
Tel. (773) 847-7747

„Sieloje“ skambėjo arijos ir dainos

Praėjusį šeštadienį, gegužės 7 dieną, galerija „Siela“ pakvietė į operos ir operetės vakarą. Svečiai iš Kauno muzikinio teatro, atvykę į Čikagą atlikti Franz Lehara „Paganini“, koncertavo su vietiniais atlikėjais, buvo proga kartu ne tik repetuoti, bet ir pabendrauti. Maloniu vakaro akcentu tapo turtinga Jono Kuprio nuotraukų paroda, skirta Lietuvių Operos Čikagoje pastarajam dešimtmečiui.

„Baritonų trio“: Benjaminas Želvys, Raimondas Baranauskas ir Gediminas Maciulevičius
Jono Kuprio nuotraukos

Kristina Siurbytė ir Viktorija Streiča-Jakštienė

Nida Grigalavičiūtė

Jono Kuprio Lietuvių Operos Čikagoje nuotraukų paroda

<http://draugokalendorius.org>